

REVISTA

CERCULUI JURIDIC BĂNĂȚEAN

PREȘEDINTELE CERCULUI

Dr. ALEX. MARTA

PRIMPREȘEDINTELE CURȚII DE APEL TIMIȘOARA

DREPT ȘI ADMINISTRAȚIE

Președintele Comitetului de redacție:

GH. PAVELESCU

Președintele secției III-a a Curții de apel

Prim-Redactor:

VASILE M. THEODORESCU

Primpreședintele Trib. Timiș-Torontal

Secretari permanenți de redacție:

Dr. PETRE BUDESCU

jude-ajutor al Judec. Oc. I. Urb.
Timișoara

Director:

Dr. GH. LABONȚIU

Consilier al Curții de apel

EUGEN GR. DABIJA

jude-președinte la Trib. Timiș-Tor.

EUGEN FENEȘAN

procuror de secție la Trib. Timiș-Tor

Apare în fiecare luni**Abonamente:**

Pentru membrii cercului	pe an:	200 Lei
Pentru instanțele judecătorești	" "	300 "
Pentru cei ce nu sunt membri ai Cercului	" "	480 "
Pentru Autorități, Bănci, Societăți	" "	700 "
Pentru Strelnătate	" "	1000 "

Redacția: Timișoara I, Palatul Dicasterial, etaj II. cam. 47

(Cabinetul Prim-Președintelui Tribunalului)

Administrația: Timișoara I, Piața Unirii No. 11

(Biroul lui avocat Dr. Ioan Doboșan)

CERCUL JURIDIC BĂNĂȚEAN

recunoscut persoană juridică prin Sent. Trib. Timiș-Torontal S. I cu Nr. 243/1932.

Taxa de înscriere 10 lei (odata pentru totdeauna). Cotizație 10 lei lunar, adică 120 lei pe an.

COMITETUL DE REDACȚIE:

N. BARBAT, Dr. ȘTEFAN ISACU, Maior Dr. A. BUNDRA, magistrați: Dr. I. ȚENCHEA, Dr. EMIL BOTIȘ, Dr. ROMULUS MICLEA avocați.

COLABORATORI PRINCIPALI D-NII:

AL. ALEXANDRESCU
Judecător de instrucție la Trib. Arad.

NICOLAE ALEXANDRESCU
Judecător de ședință la Trib. T.-T.

MARIUS SABIN ANASTASESCU
Procuror preș. la Trib. T.-Tor.

MIRCEA ANTONINI
Președintele Trib. Caransebeș.

Dr. IOAN BECKER
avocat Timișoara.

ADRIAN BRUDARIU
avocat Timișoara.

VASILE BUȚUREANU
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

LAURENȚIU BOTOȘ
Jude-supleant la Trib. Maramureș.

VASILE CALINESCU
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

EUGEN CHIOVSCHI
Judecător de ședință la Trib. T.-Tor.

AL. ST. CONSTANTINESCU
Președinte de secție la Trib. T.-Tor.

SCARLAT CONSTANTINESCU
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

Dr. IOAN COSTA
Judecător de șed. la Trib. Arad.

NICOLAE CRĂCIUNESCU
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

EUGEN DECUSARA
Directorul statisticej judiciare M. Just.

Dr. TEODOR DIACONESCU
procuror de secție la Trib. Sibiu.

EMIL DIMITRESCU
Preș. sec. I-a a C. de Ap. T-șoara.

VASILE M. DIMITRIU
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

CONTANTIN DOBOS
Cons. la C. de Ap. din Oradea.

G. P. DOCAN
Cons. la C. de Ap. din București.

VINTILA DONGOROZ
Doctor în Drept, Conf. Univ. avocat.

D. ST. DUMITRESCU
Prim-președintele Trib. Caraș.

Dr. IOSIF E. FARCHESCU
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

NICOLAE GEORGEAN
Preș. de sec. la C. de Ap. București.

VICTOR GODEANU
avocat București.

ALEXANDRU GH. GREFIENS
Prim-Pres. Trib. Târnava-Mare.

Dr. ILIE GROPSIANU
jude-consilier Trib. Timiș-Torontal.

D. IANCULESCU
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

Dr. N. IOANOVICI
Prim-Pres. al Curții Adm. Timiș.

VICTOR D. IONESCU
Judecător la Judecătoria mixtă Blaj.

MIHAIL KUȘNIRIUK
Judec.-șef al Jud. de Muncă T-șoara.

GHEORGHE LAMBRINO
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

GRIGORE LAHOVARY
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

ILIE LUNGULESCU
Proc. Gen. la C. de Ap. d'n T-șoara.

NICOLAE V. MANDRU
Judecător-preș. la Trib. Arad.

FILIP MIHAILESCU
Magistrat asist. la Inalta C. de Cas.

SABIN MOLDOVAN
Președinte de sec. la Trib. Arad.

Dr. IOAN MOTOC
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

VIRGIL MURGESCU
Judecător la Judecătoria mixtă Arad.

MIHAI GH. MUȘATESCU
judecător-preș. la Judecătoria Deta.

IOAN NEDELESCU
avocat și publicist București.

NICOLAE NICOLESCU
Procuror la C. de Ap. din Timișoara.

Dr. EUSEBIU NICORESCU
avocat Timișoara.

Dr. GHEORGHE OPREA
avocat Timișoara.

ROMULUS OREZEANU
Prim-Președintele Trib. Arad.

MARIN PARVULESCU
judecător de ședință la Trib. Sibiu.

NICOLAE PAVELESCU
Magistrat asist. la Inalta C. de Cas.

IOAN N. PERIETIANU
Preș. sec. II-a a C. de Ap. T-șoara.

EUGEN PETIT
Cons. la In. C. de Cas. și Justiție.

Dr. GEORGIU PLOPU
Preș. on. la In. C. de Cas. și Justiție.

PETRE V. POPESCU
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

IOAN D. POPESCU
consilier la C. de Apel Timișoara.

VICTOR C. POPESCU
Președinte de secție la Trib. Bihor.

PETRE POPESCU
Prim magistrat asist. la In. C. de C.

AL. POPARLAN
Magistrat asist. la In. C. de Cas.

IOAN POPIȘTIU
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

Dr. NESTOR PORUMB
avocat Timișoara.

ANDREI RĂDULESCU
Cons. la Inalta C. de Cas. și Just.

CONST. GH. RATESCU
Preș. In. C. de Cas. și Just. s. II.

Dr. ION RUSALIN
judec. la Jud. rur. Sănnicolaul mare.

DIMITRIE SAFIRESCU
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

CONST. SOTIRESCU
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

TIBERIU TRANDABURU
Magistrat asist. la In. C. de Cas.

Dr. DIMITRIE VASCAN
Medic legist al Trib. Timiș-Tor.

FLOREA VASILIU
Judecător-cons. la Tribunalul Sibiu.

IOAN VLĂDUȚA
Magistrat asist. la In. C. de Cas.

Gheorghe Ardelean

(1837—1909)

Patriot înflăcărat și luptător aprig pentru dreptatea unui popor subjugat, Gheorghe Ardelean s'a întrupat din inima mănăstirii Banat, pământ dăruitor de fii demni unui popor vrednic.

S'a născut în Timișoara în luna Martie anul 1837 ca fiu al unui negustor, urmând și terminând școala primară și liceul în orașul său natal, distinguându-se prin o inteligență vie.

Studiile de drept și le-a făcut la universitatea din Budapesta unde urmând impulsul înclinațiunilor sale intelectuale a dezvoltat o reală activitate culturală, luând parte activă la înființarea societății literare „Petru Maior“.

După terminarea studiilor de drept în anul 1864, a redactat încă la Budapesta, revista „Umoristul“ apărută sub direcția lui Iosif Vulcan, cu care a legat o strânsă prietenie; și cum avea un talent de ziarist foarte spiritual a colaborat și pe mai departe la această gazetă precum și la revista umoristică „Gura Satului“ și „Familia“ dând dovadă de înclinațiuni pentru scrieri satirice.

În 30 Dec. 1864 obține diploma de avocat și reîntorcându-se la Timișoara profesează avocatura.

În anul 1867 a intrat în serviciul Municipiului Timișoara, fiind ales ca jurisconsult supleant, iar în adunarea generală a consiliului orașenesc ținută la 25 Iunie 1884 a fost ales cu 80 voturi față

de Dr. Marcu Pavlovits, — care a obținut numai 33 voturi, — jurisconsult definitiv al Municipiului, funcționând în acest post până în anul 1890 când a fost pensionat. În timpul alegerii sale ca jurisconsult, primar era Ion Török iar secretar

general, Carol Telbisz, primarul de mai târziu.

Ca avocat, fiind contemporan cu Emanuil Ungurianu și Pavel Rotariu, cu aceștia împreună a luptat pentru ideia națională, pentru înălțarea culturală a poporului românesc și pentru înființarea episcopiei în Timișoara. A înființat o societate de lectură românească la Timișoara, unde s'au întâlnit intelectuali și micii meseriași români de pe atunci.

Gheorghe Ardelean având și o cultură generală cu o înaltă cugetare românească, n'a precupețit nici ajutoarele date tinerilor merituosi pentru ași putea continua studiile.

Enciclopedist din fire, a fost un neobosit colecționar de cărți și biblioteca rămasă după el cuprinde volume de mare valoare.

Când Nicolae Coșariu renunță la conducerea ziarului „Gazeta Poporului“, Gheorghe Ardelean intră atât ca proprietar cât și ca redactor în posesiunea acestei gazete, având grija ca prin această gazetă, poporul românesc să fie bine informat și îndrumat asupra tuturor chestiunilor ce-l interesează ca neam românesc. El a scris și o prețioasă lucrare cu titlul: „Istoricul episcopilor

„noue“ apărută la Sibiu în anul 1901. Iată încă un avocat român bănățean, care pe lângă grijile profesionale de toată ziua, a știut să-și jertfească și priceperea, și energiile sufletești și toată dragostea de neam, pentru a ține treaz în conștiința poporului românesc originea lui etnică și a-l ridica culturalicește la nivelul cuvenit.

Gheorghe Ardelean a fost căsătorit cu Ana Icanovici descendentă a unei familii distinse din Ardeal, având din această căsătorie o fiică cu numele Viorica, căsătorită cu Col. Grigorie Boldea, acum decedat. Din bunăvoința d-nei văd. Viorica Col. Boldea am putut aduna datele biografice, și caracteriza sufletul nobil și curat a lui Gheorghe Ardelean, care după o neobosită activitate pe teren social, cultural și literar, se stinge din viață la 19 Ianuarie 1909 în Timișoara, plâns de întreaga suflare românească a Banatului, pentru care a luptat și s'a sacrificat, dar la a cărui realipire la patria-mumă n'a avut parte să se bucure.

Sufletul lui nobil d'acolo din lumea dreptății, desigur a vibrat la sunetul de goarnă, crainic al învării, neamului românesc.

Dr. IOAN DOBOȘAN

TRANSMISIUNEA IMOBILELOR IN LEGISLAȚIA ARDELEANĂ *)

(Este ordonanța 4420 în vigoare?)

(Urmare).

III.

SUMAR: III. — Principalele jurisprudențe ale instanțelor românești, și ale Curiei, dezvoltate în jurul Ord. 4420.

15. Dăm aci principalele jurisprudențe dezvoltate în jurul ord. 4420.

Se va vedea cum cadrul ordonanței s'a lărgit și s'a mălăiat totodată pentru a se adapta vieții de toate zilele. Am socotit inutil să reproducem toate hotărârile care s'au pronunțat pentru existența ei legală. Ele abundă. Ne-am mărginit să cităm doar câteva, — socotind cu deosebire interesant să urmărim cum instanțele au interpretat diferitele situațiuni de fapt, față de cerințele ordonanței.

Ord. 4420 e în vigoare, ca fiind menținută prin decretul I. C. D., și mai târziu prin art. 137 din Constituție; (Cas. I. D. 359/1923, Ardealul Juridic, 1923, pg. 125; Cas. compl. ard., D. 1361 din 12 Dec. 1922, Ard. Jur., 1924, pg. 272; Cas. I. D. 604/1924, Ard. Jur., 1925, pg. 17; C. Ap. Cluj, S. I. D. 2795/1924, Ard. Jur., 1926, pg. 270; Trib. Năsăud, S. I. 932/1926, Ard. Jur. 1928, pg. 228; C. Ap. Cluj, S. II, D. 731 din 20 Oct. 1931, Jurispr. Curților de Apel din Ardeal, 1933, pg. 129.)

Contra: Jud. Năsăud, s. 201 din 20 Aprilie 1926, Ard. Jur. 1927, pg. 227: „Ord. 4420 nu mai este în vigoare de la trecerea armatei pe picior de pace, — 1 Aprilie 1921, — de la aceasă dată ea încetându-și automat

aplicațiunea, conf. legii 63/1912 și 50/1914. De altfel, pe teritoriul unde e în aplicare c. civ. austr., ord. 4420 n'a avut bază legală, pentru a modifica dr. privat codificat, deoarece conf. art. 3 c. civ. austr. numai legea promulgată poate stabili norme de dr. privat, iar potrivit art. 10, obiceiurile nu pot fi luate în considerare decât dacă legea prevede cazul; în consecință ord. 4420 nu poate avea aplic. decât pe teritoriul supus normelor de dr. ungar“.

Actul care constată transferarea imobilului trebuie semnat de ambele părți, sau înlocuit s'au eliberat două documente, exemplarul dat cumpărătorului trebuie să fie semnat de vânzător, — și invers. (C. Ap. Timiș. S. I. D. 3271 din 19 Maiu 1930, Jurispr. C. Ap. Ard., 1930, pg. 457; C. Ap. Cluj, S. III, D. 3040 din 4 Februarie 1931, Jurispr. C. Ap. Ard., 1931, pg. 203; Cas. II. D. 3102 din 18 Februarie 1932, Rev. cerc. juridic Bănățean, 1932, pg. 94; C. Ap. Cluj, S. II, D. 81 din 5 Martie 1929, Jurispr. C. Ap. Ard., 1933, pg. 19.)

Contra: Cerințele ord. 4420 se consideră indeplinite chiar dacă nu s'a redactat un contract formal. O notă scrisă și semnată numai de una din părți este de ajuns ca vânz. imobilului să fie perfectă. (Cas. I. D. 359/1922, Ard. Jur., 1923, pg. 125); C. Ap. Timiș. S. III. D. 3890 din 28 Noembrie 1930, Jurispr. C. Ap. Ard., 1931, pg. 83, — face următoarea precizie: în ord. 4420 nefiind arătate condițiunile de formă ale documentului, nu se poate cere pentru act condițiuni de formă, mai grele decât cele cerute de Regul. de C. F., conf. cărora înțabularea se poate dobândi în baza actului scris, semnat numai de antecesor, nefiind necesară și semnătura dobânditorului imobilului.

Ord. 4420 se aplică și la înzestrări.

(Cas. I. D. 1586 din 23 Iunie 1930, Jur. Gen. 1931, sp. 3; idem: C. Ap. Brașov, S. I. D. 21/1926, Curent Jur. 1926, No. 6-7; C. Ap. Timiș. S. I. D. 4861/1929, Jurispr. C. Ap. Ard., 1929, pg. 373; C. Ap. Cluj, S. III. D. 569/1929, Jurispr. C. Ap. Ard., 1929, pg. 465; Cas. I. D. 1383 din 26 Mai 1930, Ard. Jur., 1931, pg. 10; Cas. I. D. 1586 din 23 Iunie 1930, Ard. Jur., 1931, pg. 29; C. Ap. Cluj, D. 2028 din 11 Noembrie 1931, Ard. Jur., 1932, pg. 136.)

Contra: Jud. Năsăud, s. 201 din 20 Apr. 1926, Ard. Jur., 1927, pg. 227; C. Bârsan, Ord. 4420 și doja, Ard. Jur., 1925, pg. 19-20.

În caz de partaj succesoral, nu se cere act scris când unul din moștenitori renunță în favoarea altuia la partea sa din succesiunea imobiliară, în schimbul unei contravalori. (C. Ap. Timiș. S. II. D. 4099 din 24 Mai 1932, Jurispr. C. Ap. Ard., 1932, pg. 457; C. Ap. Cluj, S. II. D. 109/1929, Jurispr. C. Ap. Ard. 1929, pg. 212; Cas. I. 1929, Jur. Gen., 1930, pg. 127.)

Recunoașterea ulterioară a proprietății, nu poate suplini lipsa actului scris. (C. Ap. Cluj, D. 3028/1924, Ard. Jur., 1926, pg. 45.)

Nesemnarea contractului de vindere-cumpărare de către toți cumpărătorii imobilului vândut, atrage anularea contractului. (C. Ap. Cluj, S. II. D. 160/1929, Jurispr. C. Ap. Ard., 1929, pg. 285.)

Actul scris care constată vânzarea, trebuie să conțină toate condițiunile care sunt de esența vânzării, — lipsa lor nepunându-se suplini prin proba testimonială. (Cas. I. D. 1929, Jur. Gen., 1930 sp. 128; Cas. I. 1930, Jur.

*) Vezi a doua parte a studiului în R. C. J-B. No. 3-4, 1937 pag. 181-184.

Gen., 1930, sp. 163; Cas. I. D. 1661 din 28 Iunie 1929 Pand. Rom. 1931, III. p. 66; Trib. Timiș. S. II. S. din 30 Sept. 1932, Rev. cerc. Jur. Băn., 1933, sp. 14; C. Ap. Cluj S. II. D. 1019 din 3 Noembrie 1932, Jurispr. C. Ap. Ard. 1934, pg. 134; G. Ap. Cluj, S. II. D. 1269 din 28 Noembrie 1933, Jurispr. C. Ap. Ard., 1934, pg. 424.)

Când în contractul de vânzare-cumpărare referitor la mai multe imobile, unul din ele, din eroare, n'a fost trecut, acesta urmează a fi trecut ulterior pe numele cumpărătorului, fără să mai fie necesar un alt act scris. În speță se cumpărase mai multe imobile, cu arătarea megieșilor, dar nu se trecuse, din eroare, un imobil, iar vânzătorul cunoștea această situație. (Jud. Gherla, s. 4512 din 14 Iunie 1932, Jur. Gen. 1933, sp. 1107.)

Confirmarea unui act de vânzare-cumpărare anulabil, nu constituie o transmisiune a dreptului de proprietate, ci o simplă renunțare la exercitarea acțiunii în anulare. Din punctul de vedere al aplicațiunii ord. 4420 numai actul inițial interesează, căci numai acela constată înstrăinarea, — nu și confirmarea, care poate fi făcută și verbal. (Cas. I. D. 2659 din 2 Dec. 1929, Jur. Gen. 1930 sp. 620; C. Ap. Timiș. S. II. D. 896 din 24 Febr. 1931, Jurispr. C. Ap. Ard. 1931, pg. 289; Cas. I. D. 488 din 7 Mai 1934, Rev. Cerc. Jur. Băn., 1934, sp. 278.)

Este necesar dresarea unui înscris, și în situațiunea când imobilul s'a cumpărat prin mandat. Se cere act scris și pentru constatarea mandatului. (Cas. I. D. 2657 din 30 Noembrie 1930, Jur. Gen. 1930, sp. 491.)

Pactum de contrahendo nu este valabil dacă la încheierea lui nu s'au observat condițiunile prev. pentru valabilitatea unui act juridic. (C. Ap. Timiș. S. I. D. 3271 din 19 Maiu 1930, Jurispr. C. Ap. Ard. 1930, pg. 457; C. Ap. Oradea, S. II. D. 84 din 16 Febr. 1934, Rev. Cerc. Jur. Băn. 1934, sp. 195.)

Contractul de întreținere sub forma unui contract de transferare a unui imobil, cu stipulația că donatarul să întrețină pe vânzător, trebuie să fie redactat în scris, conf. ord. 4420. (C. Ap. Cluj, S. I. D. 1894 din 3 Maiu 1929, Jurispr. C. Ap. Ard. 1930, pg. 318.)

Dacă contractul de vindere-cumpărare s'a încheiat prin notar public, fiind dovedită prezența și aderarea vânzătorului la actul de înstrăinare a unui imobil, disp. ord. 4420 se găsesc îndeplinite înlocuitor, ne mai fiind nevoie să se cerceteze dacă vânzătorul știa sau nu să scrie, și dacă semnătura de pe act îi aparține. (C. Ap. Cluj, S. I. D. 1238 din 23 Iunie 1930, Jurispr. C. Ap. Ard. 1931, pg. 193.)

Tribunalul a făcut o rea aplicațiune a ord. 4420 atunci când o considerat valabil și opozabil părâtului contractul de vânzare, deși stabilise reaua credință a reclamantului la încheierea și înfăptuirea contractului, — convenție legată în urma consimțământului viciat al vânzătorului, — numai pentru că a fost făcut în scris, anterior, și înfăptuit, fără să țină seama că acel contract era nevalabil, întrucât nu apăra un drept dobândit cu bună credință. (C. Ap. Timiș. S. III. D. 28 din 25 Maiu 1932, Rev. Cerc. Jur. Băn. 1932, pg. 287.)

Contractul de vânzare încheiat de o persoană în

slare de inconștiență, e nul. (C. Ap. Cluj S. II. D. 687 din 13 Oct. 1931, Jurispr. C. Ap. Ard. 1932, pg. 230.)

Aprobarea unui contract de schimb de către un terț proprietar labular, nu se poate face decât în scris. (Cas. I. D. 116/1930, Ard. Jur. 1932, pg. 147.)

Nu este nevoie de act scris când obiectul procesului nu este averea imobiliară stipulată original ca zestre, ci contravaloarea acesteia. (C. Ap. Cluj, S. I. D. 363/1932, Jurispr. C. Ap. Ard. 1932, pg. 209.)

Nu se poate cere reînnoirea procesului pe motiv că nu există act scris. Respingerea acțiunii, pe baza relei aplicațiuni a legii de fond, nu se poate remedia prin cererea de reînnoirea procesului. (C. Ap. Cluj, S. III. D. 2984 din 14 Oct. 1931, Jurispr. C. Ap. Ard. 1932, pg. 363)

Actul scris trebuie să conțină toate elementele constituitive ale actului juridic de înstrăinare, și chiar dacă acele elemente n'ar reeși dintr'un act scris ci din două acte, scrise la diferite epoci, este necesar ca acele acte să formeze un act unic. (Cas. I. D. 666/1932, Ard. Jur. 1933, pg. 133.)

Actul de renunțare prin care cumpărătorii, în schimbul reducerii prețului de cumpărare, s'au declarat mulțumiți cu mărimea reală a imobilului cumpărat, care era mai mică decât cea arătată în planul de parcelare care a servit de bază la perfectarea convenției, nu poate fi primit ca un act de înstrăinare, în sensul ord. 4420. (C. Ap. Cluj, S. II. D. 396 din 13 Febr. 1934, Jurispr. C. Ap. Ard. 1934, pg. 184.)

Nu este permisă proba testimonială pentru a dovedi că actul de înstrăinare e fictiv, în sensul că nu arată pe adevăratul cumpărător. (C. Ap. Cluj, S. II. D. 1659 din 8 Febr. 1934, Jurispr. C. Ap. Ard. 1934, pg. 214.)

Dispoz. art. 2 al ord. 4420, după care înstrăinările dinainte de 1918 sunt valabile dacă s'a luat imobilul în posesie, nu se aplică și aceluia care, în baza dreptului de uzufruct al unei terțe persoane, își exercită posesiunea, și nu ca îndeplinirea vânzării fără act scris. (C. Ap. Cluj, S. II. D. 1252 din 3 Iulie 1934, Jurispr. C. Ap. Ard. 1934, pg. 445.)

La emiterea ord. 4420 s'a avut în vedere scopul de a pune stavilă speculei cu imobile, iar fostul Consiliu Dirigent român a menținut ord. pentru a înlesni realizarea reformei agrare ce urma să se efectueze. (Cas. Compl. Ard., D. 89/1922, Ard. Jur. 1929, pg. 285.)

Notă: este, — dacă nu ne înșelăm, — unica dată când înalta Curte dă ord. 4420 o asemenea interpretare. Deciziunile ulterioare au ocolit acest argument, întrucât reforma agrară n'avea nimic de-aface cu forma contractelor; iar dacă zisa reformă voia să împiedice eludarea legii agrare, prin vânzări, nu putea să admită valabilitatea acestora nici prin contracte scrise...

16. Dat fiind că ord. 4420 se aplică și acum în Ungaria, — după cum am arătat, — socotim că e util să reproducem câteva din deciziunile Curiei.

Scrisoarea adresată reclamantului de către părât, fiind declarația unilaterală a acestuia, nu corespunde ord. 4420, căci declarația reclamantului, care lipsește din document, nu este suplinită nici prin darea arvunei, nici prin somarea pentru încheierea contractului,

și nici prin intentarea acțiunii. (Curia, D. 1854 din 1 Noembrie 1920.)

Când ord. 4420 prelinde pentru valabilitatea actului juridic, ba chiar și a învoielii prealabile, un document scris, acesta nu poate fi decât astfel alcătuit, încât să rezulte din el toate elementele constitutive esențiale ale contractului de vindere-cumpărare. (Curia, D. 1513 din 28 Iunie 1920; D. 1452/1921.)

Nu este necesar ca documentul să îndeplinească toate condițiunile prev. în Regul. de C. F. (Curia, D. 367/1921.)

Instrăinarea este valabilă dacă actul intrunește elementele esențiale ale contractelor de vânzare-cumpărare, și se prezintă formal ca eliberat de părțile contractante. Nu se cere ca documentul să fie eliberat în forma prev. de art. 317 pr. civ. (Curia, D. 459/1921.)

Când vânzătorul sau cumpărătorul dau mandat cuiva să iscălească contractul pentru ei, și acest mandat trebuie să fie cuprins în document scris. Nu este de ajuns ratificarea ulterioară și necuprinsă în act scris. (Curia, D. 1452/1921.)

Printre condițiunile considerate ca esențiale vânzării, este și aceea ca contractul de vânzare-cumpărare să arate cine și în ce mod ia asupra sa sarcinile imobilului. (Curia, D. 405/1921.)

Când contractul nu arată cine sunt vânzătorii, nu sunt specificați nici cumpărătorii, și nu se arată precis obiectul vânzării, — contractul e nul, și lipsurile sale nu pot fi considerate ca împlinite prin declarațiile unilaterale ale părților. (Curia, D. 3016/1921.)

Contractul poate fi valabil și atunci când nu este semnat de ambele părți, dar s'a eliberat în două exemplare cu același text, din care exemplarul dat vânzătorului s'a semnat de cumpărător, — și invers. (Curia, D. 2226/1921; D. 3435/1921.)

Nu este valabil contractul făcut într'un singur exemplar, semnat numai de vânzător. (Curia, D. 66/1922.)

Dacă transferul unui imobil se operează cu titlu gratuit, aceasta trebuie să rezulte din cuprinsul actului scris.

Instrăinarea nu e privită ca cuprinsă în actul scris, dacă numai o parte din coproprietari au semnat actul referitor la imobilul comun.

Nu e suficient ca actul sinalagmatic să fie semnat numai de una din părți, — o aface omisiune neputând fi suplinită nici prin luarea în posesie a imobilului și nici prin achitarea integrală a prețului. (Curia, D. 1621/1926; D. 6551/1928.)

— Sfârșit —

AL. ALEXANDRESCU

Judecător de Instrucție la Trib. Arad.

NOTĂ: Studiul de față a fost scris încă de acum doi ani. Ezitam însă să-l public, într'atât mi se părea de covârșitoare complexitatea problemelor pe care, în

mod fatal, le alingea cercetarea marelui semn de întrebare: este sau nu în vigoare Ord. 4420? Căci, independent de criticele de fond aduse ordonanței, din punct de vedere formal, vigoarea aceleia interesa întreaga legislație a Transilvaniei, cel puțin până la apariția Consiliului din 1923. Pe de altă parte, nu intenționez, cu toată dinadinsul, să rezolv multiplele controverse pe care, inevitabil, le-am întâlnit, ci voiam doar ca sarcinile mele apor să se rezume în prezentarea unui nou material, la îndemâna acelor cari ar fi luat, temeinic, în discuțiune, opera legislativă a Consiliului Dirigent.

Dar, chiar pentru aceasta, era de trebuință să am confirmarea cuiva care să dea tărie modestei mele contribuții.

De aceea mi-am permis să trimit sludiul regretatului Ștefan Laday, doritor să aflu părerea sa, și cu hotărârea fermă de a nu-l da publicității decât în cazul când răspunsul său va fi favorabil.

Iată rândurile primite:

Consiliul Legislativ

București la 4/III/1936

Stimate Domnule Magistrat,

Am citit cu vădit interes valorosul Dvs. articol, în care expuneți melodic istoricul Ord. No. 4420.

Firește, sunt probleme foarte controversate și articolul Dvs. are darul de a lămuri și a pune la punct multe chestiuni care s'au ridicat din prima clipă a Unirii cu patria mamă a tuturor teritoriilor românești.

Sludiul Dvs. ridică toate aceste chestiuni, vădind din partea autorului o serioasă și temeinică pregătire. Primii, vă rog, saluări cordiale.

ss. Șt. Laday.

Nu din desertațiune reproduc această scrisoare, ci ca un pios omagiu adus memoriei eminentului jurist, pentru delicateța sa sufletească și imensa sa contribuție la edificiul nostru legislativ. Căci, după cum mi s'a comunicat ulterior, au fost ultimele rânduri scrise de Ștefan Laday. Semnătura sa e puțin tremurândă și vădește depresiunea fizică și sufletească. Bolnav, venea încă la Consiliu, cu conștiința că-și îndeplinește o datorie sfântă. Era în omul acesta o grabă febrilă de a da tot ce mai putea da, ca o lumină nouă la marea operă de unificare ce îndeplinea.

Pentru acei pe care îi interesează viața și munca plină de modestie a marelui dispărut, citez câteva rânduri edificatoare din scrisoarea corespondentului meu:

„În ultimul timp pentru a putea asista la ședințe, a trebuit să-și facă injecții zilnice. Cum era un om conștiințios, presimțind moartea venind, a căutat prin anumite noți, — care merită a fi păstrate ca un exemplar de râvnă și model de conștiință și gândire umană, — să-și exprime ideile asupra variatelor probleme de unificare.

Vecinic frământat cum era, văzând moartea bădând la ușă, a procedat cum zice francezul „au plus pressé“.

Grav suferind, și-a îndeplinit funcțiunea numai grație unor eforturi care i-au întrecut puterile fizice...

...Peste câteva zile, Ștefan Laday nu mai reprezenta, în ochii multora, decât un loc vacant de președinte la Consiliul Legislativ...

Fugit irreparabile tempus!

A. A.

CIRCUMSTANȚELE ATENUANTE ÎN NOUL COD PENAL.

Circumstanțele atenuante sunt prevăzute în noul cod penal în art. 157—159.

Se știe că instituțiunea lor, este un mijloc de individualizare judecătorească a pedepsei, judecătorul putând trece dela calificarea abstractă prevăzută de legiuitor, la cea concretă și deci la aplicarea pedepsei care se cuvine infractorului.

Nu ne vom ocupa aici, de aplicația în general a circumstanțelor atenuante.

Ne vom ocupa însă de felul cum trebuiesc aplicate aceste circumstanțe în materie corecțională și anume numai de aplicarea art. 157 pct. 2 al. c. cp., întrucât acest text a dat loc la o mare controversă în lumea juriștilor, și care pare a fi de a arăta și mai mult „anomalie” noului cod.

Depart de noi de a spune că noul cod este un cod perfect, dar el este unul din cele mai moderne și fiind făcut de muritori mai are pe ici, pe colea, mici greșeli.

Greșelile acestea de virgule, de trimiteri, de scriere sunt însă inerente unei codificări.

Dar în interpretarea juriștilor în cazul nostru — nu este revistă juridică care să nu fi adus o interpretare greșită a textului de mai sus — se fiinde a se arăta nici mai mult, nici mai puțin decât, că pentru infracțiuni comune cum sunt lovirea (art. 470 cp.) și injuriile (art. 512 cp.) legiuitorul nu dă posibilitatea judecătorilor de a da decât una lună închisoare corecțională pedeapsă minimă, în timp ce pentru infracțiuni mai grele, cum este delictul de fals în acte publice și private (art. 401 c. p.) a dat posibilitate, grație art. 158 cp. ca pedeapsa să fie minimum de 2000 Lei amendă corecțională.

Suntem hotărât adversarii unei astfel de interpretări eronate, care este desigur și în contra intenției legiuitorului, dar și contra textului.

În adevăr, art. 157 pct. 2 al. a, este astfel redactat „pedeapsa se scoboară sub minimum prevăzut de lege pentru infracțiunea săvârșită, fără însă a se putea depăși minimum general, iar când legea nu prevede un minimum special, pedeapsa se scoboară la minimum general prevăzut de lege pentru închisoarea corecțională, sau se poate substitui închisorii corecționale, chiar amenda, fără să se poată scobori sub minimum ei general”.

Cum este oare posibil, să se spună că, atunci când legiuitorul prevede o pedeapsă privativă de libertate și amendă, reducerea la care poate să ajungă o instanță grație art. 158 cp. este minimum general al amenzi corecționale, iar acolo unde legiuitorul a prevăzut numai închisoarea să nu se fi dat posibilitatea substituției amenzi închisorii corecționale?

Dar se va spune că este capriciul legiuitorului, voința sa, de a fi prevăzut o astfel de anomalie.

Studiind circumstanțele atenuante vedem, că principiul care conduce art. 157 cp. este, că îndată ce se acordă circumstanțe ușurătoare, judecătorii au o obligație și o facultate. Priviți textul acestui articol în întregime și veți vedea că el spune că se va face cutare, sau cutare lucru — acest „sau” pe care art. 159 cp. ni-l arată ca demarcație pentru recidiviști, spunând că atunci când se acordă unui recidivist circumstanțele atenuante el va profita numai de reducerea obligatorie, nu și de cea facultativă.

Ei bine, acest „sau” — facultativă deci — este inserat și în pct. 2 al. a, din art. 157 și el se referă la întregul cuprins dinaintea lui, nu numai la ceea ce urmează după a doua virgulă a propozițiunii,..... iar când legea nu prevede... Facultativă pentru judecător este atât pentru infracțiunile cu minimum special cât și pentru acele ce nu au acest minimum.

Poate că legiuitorul trebuia să fie mai clar, suntem de acord, dar a se da o interpretare acestui text, astfel după cum rezultă din revistele juridice, este tot ce poate fi mai greșit.

Așa că și în delictele cele mai frecvente — loviri și injurii — legiuitorul a dat posibilitatea ca minimum pedepsei să fie 2000 Lei amendă corecțională, și acest minimum a fost pus după o matură chibzuință întrucât în Vechiul Regat, grație art. 60 cp. r. insultele se pedepseau invariabil cu 250 Lei amendă corecțională, iar lovirea cu 500 Lei amendă, deși erau delict care atingeau în primul rând — cât se poate de grav — onoarea lezăturii.

MARIN PARVULESCU
judecător, Trib. Sibiu.

DESPRE CIRCUMSTANȚELE ATENUANTE ÎN MATERIE CORECȚIONALĂ.

(Art. 157 p. 2 lit. a, din Codul Penal Carol II)

Aplicațiunea Codului Penal Carol II, a dat loc la câteva dificultăți, — mai ales la judecătorii de ocol, — în privința circumstanțelor atenuante în materie corecțională, tratate în art. 157 p. 2 litera a. Vorbind despre aceste dificultăți, trebuie să precizăm dela început, că ele se pun cu toată seriozitatea când este vorba de aplicarea pedepsei în concreto, delictului de lovire prevăzut de art. 470 și delictului de injurie prevăzut de art. 512 din Codul Penal Carol II.

Obșnuinți, sub regimul legii vechi, cu posibilitățile largi în măsurarea pedepsei, ce ni le da art. 92 din vechiul cod penal din Transilvania, care îngăduia să se substituie închisorii corecționale amenda și încă chiar minimum acestui gen de pedeapsă, — limitele severe ale art. 157 p. 2 lit. a, ne sunt cu atât mai izbicioare și deci reclamă o serioasă luare în considerare.

Delictele de injurie și lovire, cari sunt date în competența judecătorilor, se pedepsesc cu închisoarea corecțională dela 1 lună la 2 luni. Sub minimum de una lună prevăzut de lege, pedeapsa de închisoare a acestor delicturi nu va putea fi redusă și nici nu i-se va putea substitui amenda corecțională nici chiar cu aplicarea circumstanțelor atenuante, ori cât de ponderoase ar fi ele.

Fără de împrejurările variate, în cari se săvârșesc aceste infracțiuni, atât de frecvente în practică, trebuie să mărturisim, că posibilitățile de gradare și măsurare a pedepsei, ce ni le dă art. 157 pct. 2 sunt cu totul insuficiente.

Iată, spre exemplu, fapta unui care poate fi socotit om bogat, cu situație, n'a mai fost pedepsit, într-o împrejurare oarecare lovește s'au injură, fără motiv, pe un semen al său. Ce pedeapsă să i-se dea? Socoțim, că pedeapsa închisorii ar fi prea severă. În adevăr nu cred, că e bine ca pentru această primă greșală să sufere pedeapsa infamantă a închisorii. Să se suspende executarea pedepsei! Oare va trebui în adevăr să ne refugiem la această măsură, de câte ori

vom socoti, că pedeapsa dictată e prea severă? Aşa vom avea, desigur, mai multe pedepse suspendate decât executate. Dar dacă se va aprecia, că faţă de circumstanţele faptului şi de antecedentele condamnatului, nu se poate acorda suspendarea? Nu este altă posibilitate decât a pronunţa închisoarea. Vom spune şi noi „dura lex, sed lex“, în sufletul nostru însă, vom simţi apăsarea pedepsei grele ce am dictat.

Eu cred, că există totuşi o posibilitate, conformă cu legea, de a eşi din acest impas, cel puţin în privinţa infractorului susdescris şi poate chiar, prin consecinţă, posibilitatea va fi cu putinţă să dobândească un caracter general de aplicare.

Într-adevăr, examinând textul art. 52 din Codul Penal Carol II, ce tratează despre amenda corecţională, acest text după ce arată măsura în care se va aplica amenda între limitele legale, în alin. 3 creiază o normă şi îi stabileşte şi câmpul de aplicare. Iată textul acestui alineat din art. 52: „Când instanţa ar crede că nici chiar maximum general al amenzii n'ar fi suficient, poate, motivând special, să pronunţe o amendă până la doinditul aceluia maximum. Excepţiunea prevăzută mai sus se aplică numai când amenda corecţională e pedeapsa principală sau a devenit astfel prin aplicarea circumstanţelor atenuante, substituind fiind închisorii“. — De câte ori nu se întâmplă, în adevăr, că un infractor oare-care, om bogat, să nu simtă nici o îngreunare a traiului prin aplicarea amendei de 20.000 Lei şi să poată suporta o amendă de 40.000 Lei? Se vedem însă, ce teren de aplicare poate avea acest text, care are caracter de excepţie şi este deci de strictă interpretare şi îndeosebi se vedem dacă are vreun interes în chestiunea ce am pus-o în discuţie.

Acest text al art. 52 alin. 3 enunţă, că norma excepţională pe care o creiază prin fraza întâi, se va aplica numai când 1): „amenda corecţională e pedeapsă principală“ sau când 2): „a devenit astfel prin aplicarea circumstanţelor atenuante, substituind fiind închisorii“. Spre a vedea ce aplicaţiune poate avea teza 1 din art. 52 alin. 3, va trebui să examinăm Cartea II din Codul Penal Carol II „despre crime şi delicta în special“ şi vom constata, că sunt în total nouă delicta care se pedesc cu amendă corecţională ca pedeapsă principală şi anume delicta prevăzute de art. 284 alin. ultim., 334, 389, 453, 565, 574, 576, 577 şi 578. Dacă despre teza 1 a art. 52 alin. 3 putem spune că are o aplicaţiune desul de restrânsă, despre teza 2 a art. 52 alin. 3 trebuie să spunem că nu are nici o aplicaţiune. Acest text al art. 52 alin. 3 teza 2 este literă moartă. Într-adevăr, spre a putea vorbi despre ipoteza scrisă în acest din urmă text, trebuie să mergem la art. 157 p. 2 lit. a), din Codul Penal Carol II, se vedem anume când „amenda corecţională a devenit astfel prin aplicarea circumstanţelor atenuante, substituind fiind închisorii“. După interpretarea dreaptă şi conformă ce s'a dat acestui text al art. 157 p. 2 lit. a. din Codul Penal Carol II, pe temeiul acestui text, nici o dată pedeapsa închisorii nu poate deveni amendă prin aplicarea circumstanţelor atenuante. Şi iată cum se ajunge la această interpretare. Partea primă a acestui text arată, că „pedeapsa se scoboară sub minimum prevăzută de lege pentru infracţiunea săvârşită, fără însă a se putea depăşi minimum general“. Deci în cazul când infracţiunea săvârşită se pedepseşte cu închisoare, nu vom putea trece sub minimum general al închisorii şi aşa dară, pe baza acestei prime părţi a art. 157 p. 2 a, nu poate amenda, nici odată, deveni

astfel prin substituirea închisorii. Partea a doua a acestui text prevede, că atunci „când legea nu prevede un minimum special, pedeapsa se scoboară la minimum general prevăzută de lege pentru închisoarea corecţională, sau se poate substitui închisorii corecţionale chiar amenda, fără să se poată scopori sub minimum ei general“. În baza acestui text s'ar putea ajunge la amendă prin substituirea închisorii şi anume în cazul când ar exista delicta a căror pedeapsă nu au minimum special. Cum însă în Codul penal nu există nici un delict, a cărui pedeapsă să nu aibă un minim special, rezultă că acest text el însuşi nu are nici o aplicaţiune şi deci nici pe temeiul lui nu vom putea ajunge la amendă substituind închisorii.

Iată dar, o creaţiune foarte frumoasă şi bună a legiuitorului, scrisă în art. 52 al. 3, teza 2, care n'are aplicaţiune practică. S'a născut pentru a nu trăi nici un moment. A fost creată la art. 52 al Codului spre a fi suprimată la art. 157 p. 2 din acelaşi Cod.

Dar, vor spune unii, că există totuşi cazuri, când pedeapsa închisorii se transformă în amendă şi că deci art. 52 p. 3, teza 2 îşi va găsi acolo aplicaţiune şi se va arăta că acel caz este cel prevăzută de art. 158 din Codul Penal Carol II. Eroare! Dispoziţia art. 158 C. p., este cu totul streină de chestiunea ce discutăm. Acest text nu are nici o legătură cu materia ce face obiectul acestui studiu, de a concilia art. 52 alin. 3 teza 2 cu art. 157 p. 2 lit. a. Dovada cea mai bună ne-o serveşte însuşi textul art. 157 p. 2 lit. a., care în alineatul său ultim zice: „Maximum amenzii substituie închisorii, prin recunoaşterea circumstanţelor atenuante, nu poate trece de 5000 Lei, afară de cazul prevăzută de art. 52 alin. 3“. Adecă, cu alte cuvinte, dispoziţiunea art. 52 alin. 3 va avea toată vigoarea sa în cazurile, când pe temeiul art. 157 p. 2 litera a, alin. 1 amenda se va fi substituind închisorii. Această previziune şi trimitere, scrisă în art. 157 p. 2 lit. a, alin. 2, nu este altceva decât o confirmare legală a susţinerii ce fac, că anume, dispoziţiunea art. 52 alin. 3 teza 2 se referă numai la cazurile de substituiri a amenzii, închisorii, pe baza art. 157 p. 2 lit. a.

Aşa dară, rămâne stabilit, că — după cum am arătat mai sus, — dispoziţiunea importantă a art. 52 alin. 3 teza 2 din Cod, rămâne inaplicabilă în practică şi această numai din cauza redactării defectuoase a art. 157 p. 2 lit. a. Căci, în adevăr e vorba numai de creşterea redactare a art. 157 p. 2 lit. a; legiuitorul s'a gândit să dea posibilitatea, ca pe calea circumstanţelor atenuante să se substituie amenda închisorii, însă această posibilitate a zădărnicit-o prin redactarea greşită a dispoziţiunei referitoare la circumstanţele atenuante.

Nu vom putea noi oare, să îndreptăm — prin aplicaţiunile practice — partea greşită a legii şi să dăm vigoare dispoziţiunei clare şi neîndoielnice a legii? Nu vom putea da dispoziţiunei art. 157 p. 2 lit. a, o interpretare primitoare de înţeles, înţeles pe care legea îl decretaază la art. 52 alin. 3?

Faţă de această situaţiune, eu cred că, chiar şi până când se va face o îndreptare legală a art. 157 p. 2 lit. a, vom putea, spre a salva dispoziţiunea art. 52 alin. 3 teza II, — să dăm o interpretare primitoare de înţeles dispoziţiunei art. 157 p. 2 lit. a şi astfel, cel puţin în ipoteza art. 52 alin. 3 teza II, se va putea substitui amenda corecţională închisorii şi deci şi situaţiunea unuia, care se face vinovat de delicta de lovire sau injurie, — şi este de categoria celui pe care l-am arătat mai sus, — va fi lămurită.

Prin aceasta, cred că, se va fi făcut un pas spre înlăturarea dificultății de care am vorbit. Și poate, de aci, pe cale de consecință și analogie, se va păși mai departe, — desigur nu spre a lărgi aplicațiunea art. 52 al. 3, text de excepție, care nu poate fi lărgit, — dar pentru ca, posibilitatea de a substitui amenda închisorii, să dobândească un oarecare caracter general, cel puțin în măsura în care se va vedea că a fost voit de legiuitor, — penitruță se va spune, cu drept cuvânt, dacă s'a admis o interpretare textului art. 157 p. 2 a, spre a se da vigoare art. 52 al. 3, de ce nu s'ar putea face același lucru și pentru a se înlătura alte dificultăți de aplicațiune, ce se vor ivi în practică.

Dr. ANTON PAȘCA

ajutor de judecător la Jud. rurală Biled.

COMISIUNEA CENTRALĂ A TIMBRULUI

Decizia din 16 Iunie 1936.

1) Art. 122 din legea contractelor de muncă scutește de timbru și impozite acțiunile în justiție și orice acte de procedură în asemenea condițiuni, intențate pentru salarii datorate funcționarilor și muncitorilor.

Scutirile de timbru fiind de strictă interpretare, iar pensiunea fiind o noțiune distinctă de cea a salariului, care este echivalentul unei munci prestate, scutirea de mai sus nu se va putea aplica acțiunilor în care se formulează pe baza legii citate, pretențiuni de pensiune, iar nu de salariu.

2) Art. 24 din legea timbrului consideră sărac, în vederea eliberării certificatului de pauperitate, pe acela care posedă, ori numai un venit din muncă sau provenit dintr-o pensiune alimentară până la 12.000 lei anual, ori un venit funciar de 5.000 lei anual.

Textul nu prevede și ipoteza unei persoane care posedă ambele categorii de venituri sub limitele arătate mai sus și ca atare, în lipsa unei dispozițiuni exprese și conform principiului interpretării restrictive a dispozițiunilor fiscale, o atare persoană nu va putea obține un certificat de pauperitate.

Decizia din 30 Iunie 1936.

Expresiunea generică de „detentor“, din art. 78 al legii timbrului, cuprinde nu numai pe beneficiarul, ci și pe posesorul cu orice titlu al unei cambii.

În consecință, acel căruia i s'a transmis spre încasare o cambie, intră în categoria detentorilor, care împreună cu toți semnatarii cambiei, este solidar responsabil pentru impozit și amendă, în caz când cambia nu poartă timbrul legal.

Decizia din 6 Octomvrie 1936.

Deși art. 13 din Legea de exproprierie dispune că odată ce utilitatea publică a fost declarată de autoritatea administrativă competentă, exproprierea nu se poate face decât prin sentință judecătorească, totuși art. 15 și 18 prevăd că, autoritatea expropriantă poate dobândi și prin bună învoială proprietatea imobilului a cărui exproprierie a fost declarată ca fiind de utilitate publică, adăugând că în această ipoteză nu mai sunt aplicabile dispozițiunile articolelor precedente, deci nici acelea ale art. 13 suscitată.

Din combinația acestor texte reiese că, asemenea înstrăinări voluntare, făcute după declarația de utilitate publică a exproprierii bunului vândut, sunt considerate după lege tot ca exproprieri dispensate numai

de condițiunea de a fi subordonate controlului justiției și ca atare vor fi supuse, conf. art. 15 § 8, alin. ultim, tot la jumătatea impozitului prevăzut de alin. b) al aceluiaș text.

Decizia din 14 Octomvrie 1936.

Conform art. 4 § 32 aliniatul E, din legea timbrului, sunt supuse taxei timbrului de 1.32 lei, toate cererile de permise de extracțiune, care prin importanța suprafeței și a termenului de exploatare se pot asimila cu adevărate concesiuni.

Toate celelalte cereri de permise de extracțiune pentru cantități reduse și termene scurte nefiind prevăzute de lege, vor fi supuse numai timbrului prevăzut de art. 4 § 1.

Decizia din 19 Octomvrie 1936.

1) Acțiunile prin care creditorul tinde să se constată că debitorul său nu beneficiază sau a decăzut din beneficiile legii de conversiune, sunt acțiuni relativ la aplicarea acestei legi și deci scutite de plata taxelor de timbru și impozit, în baza art. 75 din legea suscitată.

2) Contractul prin care o societate dă unei alte societăți, o cantitate de petrol, cu obligațiunea de a o restitui într-un anumit termen, este un contract de împrumut, supus ca atare la impozitul prevăzut de art. 14, § 8, din legea timbrului.

3) Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului fiind o instituțiune publică, dependentă de Ministerul de Finanțe, toate cererile ce-i sunt adresate pentru comenzi de furnitură, în cadrul operațiunilor sale comerciale, sunt supuse taxelor de timbru prevăzut de art. 4, § 1 din legea timbrului.

Decizia din 30 Octomvrie 1936.

Art. 57 alin. II din legea timbrului, permite ca, chiar înainte de plata impozitului succesoral, instanțele judecătorești, prin derogare dela dispozițiunea generală contrară înscrisă în aliniatele precedente, să pronunțe deciziile de predare, să elibereze certificatele de moștenire și să dispună înscrierea moștenitorilor sau legatarilor în cărțile funduare, cu condițiunea ca deodată cu aceasta să dispună și înscrierea dreptului ipotecar pentru impozitul succesoral și să încunoștințeze despre aceasta administrația financiară.

Această dispoziție de excepție, fiind de strictă interpretare și referindu-se numai la amânarea plății impozitului succesoral, urmează ca intabularea dreptului de proprietate al succesorilor în cartea funduară, nu se poate face decât pe baza cererii timbrate conform art. 4 § 2 din legea timbrului.

Instanțele succesorale în Bucovina fiind obligate de a cere din oficiu înregistrarea mutației de proprietate în cartea funduară, pe numele moștenitorilor, este datorare să-i oblige pe aceștia ca, odată cu cererea de predare succesiunii, înainte de plata taxelor succesorale, să depună și timbrul necesar pentru intabularea eventuală a dreptului lor de proprietate în cartea funduară.

Decizia din 3 Decemvrie 1936.

În contractele de onorariu cu pactul de *quotannis*, cuantumul onorariului depinzând de întinderea dreptului dobândit în litigiul pentru care avocatul a fost angajat, leg. timbr. a dispus în art. 15 § 5 — contrar principiului general, conf. căruia plata taxelor de tim-

bru şi impozite trebuie făcută anticipat — ca timbrarea unor asemenea contracte să nu se facă decât după pronunţarea hotărârii definitive în procesul angajat, adică după determinarea obiectului, care serveşte de bază la fixarea onorariului.

Odată ce această hotărâre a fost pronunţată, impozitul cuvenit fiscului pentru onorariul de avocat devine exigibil, iar în cazul când evaluarea drepturilor realizate a căror întindere este însă determinată, n'ar fi precizată, evaluarea se va face după normele de calcul prev. de leg. timbr., fără a se ţine seama de litigiul ce s'ar naşte asupra acestei evaluări, între avocat şi client, deoarece fiscal fiind un terţiu faţă de acest litigiu, hotărârea ce s'ar pronunţa nu i-ar fi opozabilă.

Concluziunea care se impune prin urmare este că, după obţinerea hotărârii definitive în procesul de fond, avocatul nu se va putea servi de contractul său cu pactul de quita-litis în procesul de onorariu ce va intenta clientul său, decât după ce va plăti fiscului impozitul şi eventual amenda cuvenită pentru acel contract indiferent de împrejurarea că în acest proces evaluarea drepturilor realizate şi deci quantumul onorariului este sau nu contestat.

Decizia din 8 Decembrie 1936.

Conform art. 413 cod. comercial şi interpretării dată acestui text, prin contract de transport se înţelege nu numai contractul intervenit între expeditor şi cărauş, ci şi acela încheiat între expeditor şi un întreprinzător de transporturi, care se obligă a face în numele său propriu transportul mărfurilor expeditorului prin intermediul unui cărauş.

Acest ultim contract având o mare asemănare cu contractul de comision, conform doctrinei, se va considera ca contract de transport şi va fi impus ca atare orice contract prin care întreprinzătorul de transport fixează forfetar un preţ global, care cuprinde în el, alături de costul transportului, cât şi comisionul, ceea ce presupune că s'a speculat asupra transportului, sau chiar când fixează sume diferite pentru fiecare din ele, dar se speculează asupra transportului.

Decizia din 15 Decembrie 1936.

Legea timbrului supune transcripţiunea şi inscripţiunea fiecărui act prin care se transmite un drept real, precum şi radierea acestor inscripţiuni, taxelor de timbru arătate în art. 4 § 2, alin. a.

Nu se va putea admite deci inscripţiunea, nici radierea inscripţiunilor drepturilor reale constituite prin acte diferite, pe baza unei singure cereri şi cu plata unei singure taxe de timbru, partea interesată fiind obligată în această ipoteză să plătească taxa de timbru pentru înscrierea şi radierea inscripţiunii fiecărui act constitutiv de drepturi reale în parte.

Decizia din 12 Ianuarie 1937.

Cererea de investire, ca şi cererea de executare, fiind acte preliminare realizării creanţei, nu beneficiază, conform deciziei din 11 Martie 1935, de scutirea de timbru, în baza art. 75 din legea conversiunii.

Decizia din 9 Februarie 1937.

Legea timbrului distinge, din punctul de vedere al aplicării ei, între contractele de locaţiune de serviciu şi cele de executare de lucrări, supunându-le la impozite deosebite.

Faţă de această distincţiune — deşi ambele specii

de contracte primesc, conform art. 1470 din c. civ., aceeaşi calificare juridică — urmează a se considera ca contracte de locaţiune de serviciu (art. 14 § 19) numai acele contracte prin care se stabilesc raporturi dela patron la salariat, lucrător sau servitor, sau acelea prin care cineva se obligă la prestaţiuni de serviciu cu caracter intelectual.

Contractul de măcinăş neîntreţinând caracterul de mai sus şi având ca obiect transformarea prin mijloace mecanice a produselor agricole, nu poate fi calificat decât ca un contract de executare de lucrări, care va fi impus ca atare la impozitul prevăzut de art. 15 § 3.

Decizia din 16 Februarie 1937.

Trecerea în condică (cartea) eliberată de comerţanţii clienţilor săi pentru mărfurile cumpărate, a plăţilor făcute în contul acestor cumpărături, este o chitanţă de descărcare şi deci supusă taxei timbrului prev. de art. 4, § 20.

Decizia din 23 Februarie 1937.

Art. 488 şi 520 din procedura civilă impune obligaţiunea citării părţilor cu ocaziunea verificării socotelilor prezentate tribunalului de administratorul unui bun nemişcător ale cărui venituri au fost urmărite sau de conservatorul unui alare bun în cursul urmăririi lui.

Această citare fiind ordonată în interesul exclusiv al părţilor — creditorii şi debitorii — urmează că ea nu se poate face decât cu plata taxelor de timbru, cuvenite fiscului.

Decizia din 18 Martie 1937.

1) Legiuitorul urmărind în art. 17 § 5 şi art. 18 din legea timbrului, să împiedece fracţionarea patrimoniului succesoral în vederea sustragerii dela impozitul proporţional progresiv a considerat ca făcând încă parte din succesiune, atât donaţiunile sau legatele făcute moştenitorilor, legatarilor sau donatorilor, cât şi vânzările făcute moştenitorilor eventuali.

Faţă de scopul legii, prin moştenitori eventuali nu se pot înţelege decât moştenitorii (ab intestat), cu vocaţiune la succesiune a înşişi bunurilor vândute, iar nu şi legatarii înstituiţi prin testament, străini de moştenire, nefiind nici o raţiune ca vânzările unor atare bunuri, chiar posterioare datei testamentului, făcute lor de defunct, la moştenirea cărora n'aveau niciun drept, să poată fi presupuse a fi făcute în scopul eludării impozitului succesoral proporţional progresiv.

2) Vânzările de paste făinoase în cantitate de 10 kgr. sau mai puţin, făcute în lăzi închise de fabricanţi sau engrosişti, nu se pot considera ca vânzări cu amănuntul şi în consecinţă nu pot beneficia de scutirea de impozit, prev. de art. 22, § 13 din legea timbrului.

Decizia din 23 Martie 1937.

Când un comerciant sau industriaş trimite marfa clientului care a comandat-o, pe adresa unei bănci, care îi liberează acea marfă odată cu factura respectivă, după ce i-se achită costul ei, iar în urmă vânzătorul comunică clientului, că i-a creditat contul cu suma primită prin bancă, numai acest act are caracterul unei chitanţe de descărcare, care ca atare este supus timbrului prevăzut de art. 4 § 20 din legea timbrului.

În acelaşi timbru sunt supuse şi actele prin care vânzătorul confirmă clienţilor săi, cu care lucrează prin credit în cont curent, primirea sumelor vărsate de ei pentru mărfurile primite.

JURISPRUDENȚĂ ȘI SOLUȚIUNI JURISPRUDENȚIALE

PARTEA JURIDICĂ

I. DREPT CIVIL

203. AUTORITATE DE LUCRU JUDECAT.

Identitatea de persoane constă în identitatea calității juridice, nu a persoanelor fizice.

Autoritate de lucru judecat este atunci când a a doua cerere în judecată are același obiect, este întemeiată pe aceeași cauză și este între aceleași părți în aceeași calitate.

Prin urmare, spre a fi autoritate de lucru judecat nu se cere identitate de persoane fizice, ci identitate de persoane care să aibă aceeași calitate juridică.

Procesul soluționat de Inalta Curte prin decizia Nr. 2749 din 1929 a fost între S. F. și M. I., iar recurentul din recursul de astăzi, a fost mandatar al lui S. F.

În această situațiune nu există autoritate de lucru judecat, deoarece în procesul de față recurentul este reclamant în numele său personal, iar S. F. este pârât prin urmare nefiind identitate de persoane în aceeași calitate juridică, decizia Inaltei Curți nu poate fi opozabilă recurentului.

(Cas. I. Dec. No. 22 din 12 Februarie 1937. Președinția D-lui Eug. Bănescu, consilier.)

204. PRESCRIPTIE. *Termenul de prescripție al pretențiunilor de despăgubire rezultate din accidente de tramvai electric, este cel fixat de dreptul comun, iar nu cel prev. de art. 9 al legii XVIII : 1874 relativă la răspunderea Căilor Ferate. Rațiune.*

Prin motivul I de casare recurenta se plânge de exces de putere prin aceea că Curtea de Apel a respins mijlocul de apărare bazat pe prescripțiunea pretențiunilor valorificate în acțiunea de despăgubire, cu toate că acțiunea fiind introdusă peste termenul de trei ani prevăzut de art. 9 din legea XVIII/1874, urma să fie respinsă de plano pe acest motiv.

Considerând că, este necontestat — după art. 9 din legea XVIII/1874 relativ la răspunderea căilor ferate, — că termenul de prescripție al pretențiunilor de despăgubire rezultate din accidente de cale ferată este de trei ani calculați din ziua accidentului sau ziua decesului.

Deși inspirată de art. 1 din legea XVIII/1874,

— care stabilește principiul răspunderii obiective a căilor ferate pentru pagubele rezultate din accidente de cale ferată, — jurisprudența a stabilit răspunderea obiectivă a proprietarilor tuturor întreprinderilor particulare pentru daunele cauzate prin exploatarea acelor întreprinderi, totuși, de aci nu se poate deduce, că dispozițiunile legii XVIII/1874 ar fi aplicabile în afară de procesele de despăgubiri intentate contra căilor ferate și în litigiile ca și de natura celui din speță; deoarece prin acea jurisprudență nu s'a extins aplicațiunea legii XVIII/1874 — ciace nici nu se putea face decât pe calea legislativă, — ci s'a creiat numai o normă de drept pentru cazuri neprevăzute pentru umplerea lacunelor legislației; că deci, dispozițiunile acelei legi cu privire la prescripție, care constituie o regulă privativă de drepturi, are aplicațiune numai în litigiile de despăgubiri din accidente de cale ferată și în lipsa unui text formal, nu se poate extinde sfera lor de aplicațiune în procesele rezultate din accidentele intervenite în cursul exploatării altor întreprinderi periculoase, cum este și cea din speță (tramvai electric), rămânând că acțiunile pentru daunele cauzate de aceste întreprinderi să fie introduse în termenele de prescripțiune fixate de dreptul comun.

În asemenea situațiune, Curtea de Apel T. prin aplicarea termenului de prescripție prevăzut în dreptul comun, aplicabil în teritoriul unde s'a produs accidentul, n'a comis exces de putere, astfel că motivul I de casare este neîntemeiat.

(Cas. III. Dec. No. 2284/1936 din 3 Decembrie 1936. Președinția D-lui Gh. Nedici, consilier.)

205. AVOCAT. *Nu poate să devină achizitorul unor bunuri sau drepturi asupra cărora a fost consultat în calitate sa de avocat. Art. 100 alin. 2 din legea pt. org. corpului de avocați. Ch-stiune de ordine publică. Prohibițiunea aceasta nu poate fi eludată prin cesiunea făcută — ulterior achiziției, — de către avocat.*

ÎN FAPT: Reclamantul avocat, fost reprezentant al pârâtei 1, în cauza acesteia contra pârâtelor 2 și 3 a achiziționat printr'un act de cesiune drepturile ce pârâta 1 avea în contra pârâ-

telor 3 și 4, în contul onorariului său, și apoi la rândul său, a cesionat aceste drepturi văduvei lui A. Cs., reclamanta de azi reprezentată prin cedent în calitate de avocat.

IN DREPT: Potrivit disp. art. 100 al 2 din legea pentru organizarea corpului de avocați, avocatul nu va putea să devină achizitorul unor bunuri sau drepturi asupra cărora a fost consultat ca avocat.

Această prohibițiune pentru un avocat, — cuprinsă în legea organizării corpului, — de a achiziționa drepturi asupra cărora a fost consultat, este o dispozițiune luată în interesul salvării bunelor moravuri și a ordinii publice în scop de a apăra pe toți acei ce sunt nevoiți să consulte pe un avocat asupra unor chestiuni de ordin juridic, deci, prohibițiunea din art. 100 al. 2, este o chestiune de ordine publică, ca atare trebuie ridicată din oficiu chiar în fața instanței de casare conform art. 36 al. 4 din legea pentru Înalta Curte de Casație și Justiție.

Prohibițiunea aceasta nu poate fi eludată prin cesiunea făcută de primul reclamant din acest proces, avocatul Gh. K. văduvei lui A. Cs., căci aceasta ar însemna, că prin transmisiunea unor pretențiuni contrare tuturor legilor de ordine publică și bunelor moravuri, să se consființească — pe cale de acțiune în justiție — în mod indirect, pretențiuni pe care ordinea publică și bunurile moravuri le reprobă, prin urmare, *ab initio*, titlul pe care s'a întemeiat acțiunea având la bază o cauză ce lovește în dispozițiunile unei legi de ordine publică și contravine bunelor moravuri — acțiunii nu i-se poate da curs în justiție, în consecință Curtea a admis incidentul, a casat sentința Tribunalului și în baza disp. art. 53 din legea pentru Înalta Curte de Casație și Justiție, evocând fondul a respins acțiunea ca inadmisibilă.

(C. de Apel Timișoara S. I. Dec. No. 4485/119/1934 din 22 Decembrie 1936. Președinția D-lui Emil Dimițescu, președinte; redactor D-l G. Lambrino, consilier.)

206. PORȚIUNEA LEGITIMĂ (*cota rezervată*). Când se acordă în natură? Când se stabilește grevată cu dreptul de uzufruct vidual? Soluție.

Având în vedere cererea alternativă a reclamantei, de a i se da, ca porțiune legitimă, fie jumătatea casei în natură, cu drept de proprietate și posesiune imediată, fie valoarea în numerar a dreptului său;

Văzând că la desbaterea din 3 Martie 1937, părta a consimțit ca dreptul de proprietate asu-

pra părții casei, ca porțiune legală a reclamantei, să se intabuleze în favoarea acesteia, dar grevat cu dreptul de uzufruct vidual, ca văduva defunctului testator, deci existând acest consimțământ asupra celei dintâi alternative a acțiunii reclamantei — minus uzufruct vidual — urmează ca discuțiunea acestor considerente să poarte numai asupra prestărei în natură a porțiunii legitime, înlăturându-o pe cea de a doua, privind predarea în numerar a acestui drept succesoral.

În sensul dreptului cutumiar local, uzufructul vidual asigură văduvei traiul după moartea soțului în concordanță cu conținutul lășământului și potrivit situațiunii sale sociale;

Uzufructul se stinge doar în cazul când văduva este moștenitoarea unică exclusivă și a lășământului întreg al bărbatului, când deci dreptul vidual rămâne fără obiect, dar în cazul când văduva este numai moștenitoarea în parte a lășământului, atunci dreptul ei de uzufruct vidual trebuie instituit asupra părții pe care o moștenește.

În speță, legatară universală venind în conflict cu reclamanta — moștenitoarea necesară și rezervatară a defunctului ei tată, dreptul văduvei din testament este restrâns numai la jumătate, făcând loc și dreptului reclamantei, astfel pârâta apare ca moștenitoarea în parte a averii defunctului, făcându-se aplicabil, prin urmare, principiul dreptului local, anunțat mai sus (v. și Plopu II. pag. 325).

În sensul dispozițiunilor art. 18 din leg. VIII: 1840, văduva, când vine în concurență cu copii rezultați din căsătorie anterioară, are sub titlul de uzufruct vidual numai o parte de copil, indiferent dacă această cotă este sau nu suficientă pentru traiul văduvei, aceasta este însă o dispozițiune inaplicabilă speței, căci art. 18 din legea citată guvernează doar raporturile urmașilor toștilor iobagi dar în speță avem de-a face cu o văduvă a unui „mic industriaș“ din oraș, prin urmare dispozițiunea art. 18 leg. VIII: 1840 și practica judiciară, fixată asupra acestui text de lege, nu se poate aplica la văduvele industriașilor și comercianților, rămânând astfel ca la fixarea conținutului dreptului vidual al văduvei să se aplice principiile generale ale dreptului privat local, conform cărora soția a doua, are drept la locuință și întreținere cuvenită (Plopu II. pag. 355).

Considerând că porțiunea legitimă se prestează moștenitorului necesar, liberă de orice sarcini, afară de cazul când asupra acestei porțiuni nu se întinde dreptul de uzufruct vidual al văduvei, sau când acest drept al văduvei poate fi satisfăcut cu

prisosință numai din lăsamântul ce trece peste porțiunea legitimă (C. 2043/1907 și C. 5473/1908).

Ținând seama de actele depuse la dosar, de către văduva pârâtă — de altfel necontestate de reclamantă — rezultă că prestarea porțiunii legitime micșorează în așa fel substratul lăsamântului și prin aceasta venitul văduvei, încât traiul ei ar fi imposibil, deci pârâta, cu drept cuvânt, putea cere chiar suspendarea predărei lăsamântului, până la încetarea uzufructului său vidual (Plopu II. pag. 454), cum însă pârâta a consimțit totuși la predarea succesiunii, îngreunată cu dreptul său vidual, acțiunea s'a admis în acest sens, ca singurul mijloc de respectare și aplicațiune practică a dreptului său.

(Trib. Arad S. I. Sent. No. C. 1737/1936. Președinția D-lui Ioan D. Popescu, președinte; redactor D-l' Dr. Gheorghe Tăuful, jude-supleant.)

207. RELIGIUNE. *Trecerea copiilor — minori sub 18 ani, — dela o religiune la alta, nu este posibilă, decât prin trecerea unuia din părinți la alt cult, când copiii de sexul lui îl urmează, sau prin trecerea unuia din soți la religiunea celui-lalt, când copiii sub 18 ani urmează religiunea comună a părinților lor. (Art. 47 din legea cultelor). Aplicațiune.*

IN FAPT: V. S. dom. în Timișoara I. a cerut oficiului stării civile a Municipiului Timișoara, să dispună trecerea copiilor ei minori — rezultați din prima ei căsătorie — Jury, Leon și Otto H., dela religia evanghelică-luterană la cea ortodoxă română, — invocând în sprijinul acestei cereri, că primul ei soț N. H., tatăl acestor copiii, de care dânsa a divorțat, este dispărut din țară, în loc necunoscut, iar dânsa, precum și actualul ei soț V. S. fiind de religie ortodoxă, dorește ca și copiii ei minori să aibă aceeași confesiune, mai ales că aceeași confesiune este cea dominantă în Statul Român.

Oficiul Stării civile al Municipiului Timișoara, cu deciziunea No. II. 56993/1936 din 4 Ianuarie 1937 refuză cererea, pe motiv că potrivit art. 47 din legea pentru regimul general al cultelor,

copiii minori sub 18 ani, ar putea să-și schimbe confesiunea numai dacă tatăl lor legitim, în speță N. H., ar trece dela religia evanghelică-luterană la cea ortodoxă. — față de care împrejurare, motivele invocate de petiționară, mamă a copiilor minori, nu se pot lua în considerare.

La cererea petiționarei oficiul de stare civilă a transpus întregul dosar spre soluționare — în sensul art. 36 din legea actelor stării civile, — Jud. I. urbană, competentă după domiciliul petiționarei.

IN DREPT: Potrivit art. 47 din legea pentru regimul general al cultelor, dacă părinții nu sunt de aceeași religiune, tatăl are dreptul de a determina, pentru fiecare copil în parte, căreia din cele două religiuni ale părinților săi aparține, urmând ca tatăl să facă această determinare — sau mama, când tatăl este mort, — dar odată pentru totdeauna, anume cu ocazia înscrierii copilului în registrele stării civile.

În sensul aceluiaș text, trecerea copiilor minori sub 18 ani dela o religiune la alta, nu mai este posibilă, după înscrierea lor în registrele de stare civilă, decât numai în cazul că, unul din părinți trece la alt cult, atunci copiii sub 18 ani, de sexul lui, îl urmează, sau când unul din soți trece la religiunea celui-lalt, atunci copiii sub 18 ani urmează religiunea comună a părinților.

Așa fiind, iar în speță, pe de o parte rezultând din acte că tatăl copiilor determinând religiunea acestora, cu ocazia botezării lor în religiunea sa evanghelică-luterană, astăzi este dispărut, dar nu mort sau declarat de atare, iar pe de altă parte nedovedindu-se că tatăl copiilor ar fi trecut la religiunea ortodoxă, — este incontestabil, că sub regimul legii generale a cultelor, trecerea copiilor Jury, Leon și Otto H. mai mici de 18 ani, dela religiunea tatălului lor, în care au fost botezați, la religiunea mamei, la simpla dorință a acesteia, este inadmisibilă în sensul legii.

Pentru aceste considerente expuse și văzând dispozițiunile art. 36 din legea privitoare la actele stării civile, se respinge cererea petiționarei V. S. născ. V. ca inadmisibilă.

(Jud. I. urbană Timișoara. Ordonanța No. 482/1937 din 12 Februarie 1937. Președinte și redactor D-l' P. Budescu, jude-ajutor.)

II. PROCEDURĂ CIVILĂ

208. ACCELERARE. *Probele neinvocate în prima zi de înfățișare, nu pot fi admise decât dacă necesitatea lor reese din desbateri. Art. 10, 11, 14 și 38 din lege.*

Potrivit art. 38 și 14 din legea pentru accele-

rarea judecăților, probele ce nu vor fi fost cerute în condițiunile art. 10 și 11, adică la prima zi de înfățișare nu vor putea fi invocate în cursul instanței, decât când necesitatea probei ar rezulta din desbateri și partea nu a putut-o prevedea.

În speță, Curtea de Apel constată în fapt și

motivează că recurentul nu a invocat proba cu martori şi nu a cerut citarea experţilor la termenul dela 25 Ianuarie 1936, când se admisesse chemarea la interogator a intimatelor, ci în şedinţa din 30 Aprilie 1936, astfel că probele cerute în aceste condiţiuni sunt tardive, întrucât necesitatea lor nu rezultă din desbateri sau din răspunsurile la interogator ale intimatelor şi recurentul putea să prevadă necesitatea lor, — constatări de fapt, de atributul suveran al instanţei de fond care scapă controlului Curţii de Casaţie.

(Cas. I. Dec. No. 281 din 23 Februarie 1937. Preşedinţia D-lui Al. Luca, preşedinte.)

209. RECURS. *Probele făcute la instanţa a cărei decizie a fost casată pot fi invocate la instanţa de trimitere, ele sunt dobândite cauzei, deşi decizia a fost casată.*

Potrivit dispoziţiunilor art. 51 din legea Curţii de Casaţie, o hotărâre casată se socoteşte ca şi cum nu ar fi fost şi nu mai are nici-o putere, — aceasta însă în ce priveşte numai hotărârea, ca operă a judecătorului, nu şi toate dovezile făcute, cari rămân dobândite cauzei.

Intrucât în speţă, înaintea primului tribunal recurentul a cerut şi i-s'au admis martori în contraprobă şi aceştia au fost audiaţi, aceste depoziţiuni au rămas valabile, chiar dacă sentinţa dată pe baza lor de acel tribunal a fost casată, iar tribunalul de trimitere a putut să se întemeieze pe aceste probe şi să nu dispună repetarea lor.

Procedând astfel tribunalul de trimitere nu a violat dispoziţiunile art. 52 din legea Curţii de Casaţie şi nu a comis nici un exces de putere.

(Cas. I. Dec. No. 789 din 17 Iunie 1936. Preşedinţia D-lui Al. Luca, preşedinte.)

210. COMPEIENŢĂ. *Acţiunea prin care se tinde la schimbarea statului civil al unei persoane, nu poate fi considerată ca o cerere făcută în sensul art. 40 şi 41 din legea actelor de stare civilă şi ca atare, ea urmează a se introduce la instanţa competentă conf. procedurii de drept comun.*

IN FAPT: Prin acţiunea înregistrată la Tribunalul Timiş-Torontal Secţia I-a sub No. 29400 dn 16 Noembrie 1934 (dosar No. 1537/1934), reclamanta E. S. a chemat în judecată pe pârâţii J. C. dom. în D. şi minora F. C. dom. în B. pentru a stabili prin sentinţă că numita minoră nu

este de filiaţiune legitimă, cum a fost trecută în registrul de stare civilă al comunei Negoiu (judeţul Dolj), ci de filiaţiune nelegitimă, fiind născută din relaţiuni de concubinaj. După desbaterea cauzei, Tribunalul prin sentinţa No. 1240 din 21 Noembrie 1935 şi-a declinat competenţa în favoarea Tribunalului Dolj.

Pentru a ajunge la această soluţiune, prima instanţă după ce stabileşte că în mod eronat s'a făcut la Oficiul stării civile din comuna N. (judeţul Dolj), înregistrarea ca legitimă a naşterii copilei F. C., — deoarece părinţii acesteia n'au fost niciodată căsătoriţi, — motivează, că în speţă fiind vorba de rectificarea unei înregistrări greşite, aceasta nu se poate face prin acţiune, ci printr-o cerere, a cărei rezolvare potrivit disp. art. 41 din legea privitoare la actele stării civile, este de competenţa Tribunalului locului unde actul se găseşte trecut în registru.

IN DREPT: Prin art. 40 al legii pt. actele de stare civilă se prevede, că numai cererile de rectificarea sau complectarea actelor stării civile, cari n'au ca urmare schimbarea statutului civil, se vor face şi rezolva potrivit disp. art. 41 din această lege.

Or, prin prezenta acţiune, reclamanta tinzând la schimbarea statutului civil al copilei sale minore, această acţiune nu poate fi considerată ca o cerere în sensul art. 40 şi 41 din legea privitoare la actele stării civile. Cum pe de altă parte, prin art. 21 din regulamentul legii se prevede, că nici o rectificare a actelor de stare civilă nu se poate face decât în temeiul unei hotărâri judecătoreşti, urmează că acţiunea din speţă să fie revolvată în baza principiilor şi conform procedurii de drept comun.

Considerând că art. 19 pr. civ. trans. prevede competenţa instanţei pe teritoriul căreia domiciliază pârâtul, în toate procesele în care nu este stabilită competenţa exclusivă a altei instanţe şi că în procesele de natura celui prezent nu este stabilită o astfel de competenţă exclusivă, urmează a se hotărâ că Tribunalul Timiş-Torontal, ca instanţă a domiciliului pârâţilor, este competent a judeca acest recurs.

(C. de Apel Timişoara S. III. Dec. No. 610/1936 din 6 Februarie 1937. Preşedinţia D-lui Gh. Pavelescu, preşedinte; redactor D-l P. V. Popescu, consilier.)

211. PROCES VERBAL. *Nesemnarea unui proces verbal de desbat re, în care s'a consemnat mersul desbaterilor orale ținute înaintea unei instanţe, premergător pronunţării sentinţei, con-*

stituie călcarea unei formalități esențiale pentru validitatea hotărârii. Chestiune de ordine publică. Casare din oficiu.

Potrivit art. 244 pr. civ. mersul desbaterilor se va arăta în procesul verbal întocmit în conformitate cu art. 243 din procedură, trebuind ca procesul verbal să fie scris de președinte conform art. 247 al. 3 pr. civ.

Conform jurisprudenței constante, nesemnarea unui proces verbal de desbatere, în care s'a consemnat mersul desbaterilor orale ținute înaintea unei instanțe, premergătoare pronunțării sentinței, constituie călcarea unei formalități esențiale pentru validitatea unei hotărâri judecătorești, căci numai prin acel proces verbal se poate constata care au fost chestiunile dezbătute, susținerile și apărările părților, cauza amânării pronunțării, cum și care judecători au luat parte la desbaterea apelului și dacă sunt aceiași, cari au pronunțat sentința dată (Cas. I. Dec. 770 din 9 Iulie 1934).

Un atare proces verbal, neiscălit de președinte, este inexistent, ceea ce face ca instanța de casare să nu poată verifica, în lipsa lui, dacă sentința atacată cu recurs, a fost adusă în conformitate cu conținutul desbaterilor.

Această călcare a unei formalități esențiale de procedură, punând în imposibilitate instanța de casare, de a-și exercita dreptul ei de cenzurare a sentinței instanței de fond, constituie o chestiune de ordine publică, care potrivit art. 36 al. 5 din legea Curții de Casație se poate invoca și din oficiu.

Astfel fiind, Curtea admitând acest motiv de ordine publică, a casat din oficiu sentința Tribunalului și a dispus trimiterea dosarului aceleiași instanțe spre a proceda din nou la judecarea cauzei.

(C. de Apel Timișoara S. II. Dec. No. 4746/1936 din 18 Martie 1937. Președinția D-lui Gh. Lambrino, consilier; redactor D-l V. Gh. Buțureanu, consilier.)

212. RECURS IN CASARE. *Dacă Tribunalul judecând ca instanță de recurs, admitând recursul, poate casa cu trimitere? Soluție afirmativă?*

IN FAPT: Contra sentinței în lipsă a judecătoriei rurale C., prin care s'a admis contestația făcută de către urmăritul S. E., în contra procesului verbal de sechestrul No. 137/1935 al Percepției de Circumscripție G., — Statul Român, prin advocatura Statului T., a înaintat recurs pentru violare de lege, comisă prin aceea că, Judecătoria

s'a sesizat cu judecarea contestației urmăritului, deși în speță, urmăritor este Statul Român prin Ministerul Agriculturii și Domeniilor.

IN DREPT: Potrivit dispozițiilor art. 27 al. V. din legea pentru organizarea corpului de avocați publici, toate cauzele în cari este interesat statul sau instituțiile de stat, sunt de competența judecătoriei din capitala județului, orice altă judecătorie sesizată cu asemenea cauze, este obligată din oficiu a-și declina competența în favoarea acestei judecătorii din capitala județului.

Astfel fiind și întrucât judecătoria rurală C. sesizată cu judecarea contestației de față, ne ținând seamă de dispozițiunile citatului text de lege, a adus o hotărâre casabilă, Tribunalul admite recursul făcut de către Statul Român și anulând sentința în lipsă a judecătoriei C. dispune trimiterea întregului dosar al cauzei, judecătoriei I. Urbană Timișoara, competentă, cu îndrumarea de a proceda la judecarea contestației de față.

(Trib. Timiș-Torontal S. III. Sentința No. 1268/1936 din 2 Octombrie 1936. Dos. 2109/1935.)

NOTĂ: Socolim soluția Tribunalului greșită, atât în privința aplicării dispozițiilor art. 27 al. 5 din legea pentru organizarea corpului de avocați publici în materie de contestație prevăzută de legea pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice, cât și în privința casării cu trimitere, în loc de evocarea fondului.

În ceea ce privește instanța competentă pentru judecarea contestațiilor în urmăririle până la 50.000 Lei, introduse conform art. 43 și urm. din legea pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice din 5 Mai 1934, am avut ocazia să ne expunem punctul nostru de vedere înșușit și de către Tribunalul Timiș-Torontal S. II., care sesizat pentru darea unui regulat de competență, a statuat în sensul că, instanța competentă pentru judecarea contestațiilor prev. de art. 44 din legea pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice, în urmăririle până la 50.000 Lei, este judecătoria în circumscripția căreia se găsește percepția care a interpretat urmărirea și nu judecătoria din capitala județului, respectiv judecătoria I. Urbană, dacă sunt mai multe. Cu un cuvânt, că în această materie nu-și găsește aplicațiunea art. 27 al. 5 din legea pentru organizarea corpului de avocați publici din 9 Mai 1933.

Fără să mai insistăm asupra acestei chestiuni și spre a nu abuza de spațiul limitat al revistei, repetându-ne, trimitem în legătură cu această competență, la spețele publicate în Revista Căruia Juridic Bănățean sub No. 410 la pag. 403 din anul V/1936 și sub No. 117 la pag. 151 din anul VI/1937 și conchidem, că în speță, judecătoria rurală Ciocova a fost bine teșită cu judecarea contestației introdusă de urmăritul S. E., în contra procesului verbal de sechestrul al Percepției G., care se găsește în circumscripția acelei instanțe.

Trecând asupra casării, de către Tribunal, a sentinței judecătoriei rurale Ciocova și trimiterei afacerii judecătoriei I. Urbană Timișoara pentru judecare, ne vom permite o fugară examinare a dispozițiilor referitoare la rolul Tribunalului ca instanță de casare, spre a demonstra astfel, de ce suntem de părere că

Tribunalul nu putea casa cu trimitere, ci numai cu evocarea fondului.

Astfel, vom reține că, deși art. 102 din Constituție prevede o singură Curte de Casație și Justiție pentru întreg teritoriul Statului român, totuși diferite legi speciale, dau atribuțiuni de casație atât Curților de Apel cât și Tribunalelor. În cât privește Tribunalele, legile speciale dau în competența acestora, judecarea recursurilor introduse în contra hotărârilor judecătorești de ocoale, pronunțate în primă și ultimă instanță, și a celor introduse înoptriva hotărârilor unor instanțe speciale. Printre diversele legi speciale cari dau atribuțiuni de casație Tribunalelor, este și legea pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice din 5 Mai 1934, care prin art. 52 dispune: „Cățile de judecată ale judecătoriei de ocol și sentințele Tribunalului se dau cu drept de recurs în termen de trei zile dela comunicare. Recursul se va face la Tribunal sau Curtea de Apel competentă, numai pentru motivele și cu formele indicate de legea organică a In. Curți de Casație.....” Incontestabil că, această dispozițiune laconică a art. 52 de mai sus, este de natură a pune în discuțiune numai chesțiunea procedurii de urmat de către Tribunal, ca instanță de recurs în această materie, deoarece în privința formei recursului și a motivelor, textul dispune clar, că recursul trebuie să fie făcut cu formele legii pentru Curtea de Casație și Justiție și să fie motivat conform aceleiași legi, în termen de 3 zile dela comunicare.

În ce ne privește, socotim că, în materie de recurs la Tribunal, dispozițiunile legii accelerării urmează a se considera ca formând dreptul comun, astfel că ele vor găsi aplicare întotdeauna când legile speciale — cari dau judecarea recursului în competența Tribunalului — nu dispun. Așa dar, cum art. 70 alin. 8 din legea accelerării dispune că: „Dacă Tribunalul găsește întemeiate motivele pentru cari s'a atacat, evocă întreaga afacere, pe care o judecă în primă sau ultimă instanță, după regulile competenței sale”, este incontestabil, că Tribunalul statuând asupra recursului și găsind motivele întemeiate, îl va admite evocând întreaga afacere — chiar dacă prima instanță nu ar fi judecat în fond — fără a o trimite spre o nouă judecare la prima instanță care a pronunțat hotărârea casată și cu atât mai puțin altele. Procedând astfel, Tribunalul — după casare — se va substitui primei instanțe a cărei hotărâre se consideră ca și cum n'ar fi existat și va judeca după regulile competenței sale fie ca primă instanță dacă este cazul, fie în ultimă instanță ca singura instanță de fond, care trebuie să fie judecătoria ce judecase în primă și ultimă instanță. În consecință, pentru a da o nouă hotărâre, Tribunalul va trebui să administreze eventualele probe în completare, să stabilească din nou faptele și să le încadreze în drept, astfel că părțile în această situație, vor putea propune probe noi, afară de cazul când motivul de casare va fi fost admis pentru o chesțiune de drept — cum pare a fi fost cazul în speța raportată — căci, într'un atare caz, ne mai fiind nimic de discutat, nu mai e necesar a se da cuvântul părților în fond.

Stabilit fiind deci, că în sensul legii accelerării, Tribunalul — în recurs — nu va putea casa decât cu evocarea fondului, apoi bazându-ne și pe dispozițiunile art. 20 alin. 6 din legea pentru organizarea judecătorească, potrivit căroră „Tribunalul judecând ca instanță de recurs, în caz de casare va evoca fondul”,

repetăm convingerea noastră, că Tribunalul casând cu trimitere în speța mai sus raportată, a făcut o greșită aplicațiune a dispozițiunilor legale referitoare, deoarece — după noi, — trebuia să respingă recursul formulat pe violarea art. 27 din legea pentru organizarea corpului de avocați publici, sau cel mult, găsind recursul astfel formulat, ca întemeiat, urma să caseze cu evocarea fondului și nu cu trimiterea afacerii spre judecare... și încă la o altă instanță.

În speță, făcându-se trimiterea — deși cu exces de putere și rea aplicare a legilor referitoare — la Judecătoria I Urbană, credem totuși, că această instanță urmează a proceda la judecarea afacerii fără a mai avea posibilitatea să-și decline la rândul ei competența, deoarece în lipsa altor dispozițiuni derogatorii, trebuie să se țină seamă de dispozițiunile legii pentru Curtea de Casație și Justiție, care prin art. 54 obligă pe judecătoria instanței de trimitere, sub sancțiunea răspunderii disciplinare, să se conformeze deciziunei Curții de Casație, în privința punctelor de drept prin ea soluționate.

De încheiere mai amintim, că în ce privește rolul Tribunalului ca instanță de casare în materie penală, chesțiunea nu mai poate fi discutabilă, față de disp. art. 489 din proc. pen. Carol II, care este categorică în sensul că, Tribunalul admitând recursul, evocă și fondul.

PETRU BUDESCU

Doctor în Drept, Magistrat.

213. RECURS semnat numai de parte. Nelegalizarea semnăturii de un avocat sau de doi martori. Anulare.

ÎN FAPT: Prin încheierea No. C. 1154/1931/8 din 16 Iunie 1936, Judecătoria Agnita a declarat stins efectul opoziției prin trecerea a trei ani de când cauza a rămas în nelucrare, menținând în consecință în vigoare sentința în lipsă din 18 Noembrie 1931. În contra acestei încheieri pârâta a declarat recurs, cerând casarea încheierii atacate și restituirea dosarului instanței de fond pentru a fixa termen și a desbate opoziția.

ÎN DREPT: Recurenta a semnat *manu propria* recursul fără ca semnătura ei să fie legalizată de vreun avocat sau cererea să fie certificată de doi martori. În baza dispozițiunilor articolelor 100 alin. 2, 134 și 484 Pr. civ., apelul sau recursul este rău formulat dacă actul nu prevede certificarea semnăturii prin doi martori.

Așa fiind recursul câtă a fi respins ca rău formulat.

(Trib. Târnava-Mare. Încheierea No. Ca 3024/1936 din 18 Noembrie 1936. Președinte și redactor D-l Nicolae B. Alduleanu, judecător-președinte.)

NOTĂ: Chesțiunea dedusă înaintea Tribunalului Târnava-Mare se încadrează în importanța problemă a sancțiunilor actelor de procedură în general și în special a desființării actelor făcute în disprețul legii. Nu intră în intențiunea noastră a examina, în tot com-

plexul ei, această problemă, deoarece nici spațiul cel-avem la dispoziție nu ni îngăduie și nici de prea mare utilitate n'ar fi astăzi când proiectul pentru unificarea procedurii civile este gata și el de mult și-și așteaptă doar transformarea în lege. Pentru interesul doctrinar pe care-l înfățișează ne vom ocupa totuși de ea, expunând numai câteva din principiile, care stau la baza sistemului procedural ardelean, raportându-le apoi la soluția Tribunalului, pe care o socotim, dintr'un îndoiel punct de vedere, greșită.

Am spus desființare și nu anulare pentru că această din urmă expresiune lipsește din textul legii de procedură ardeleană iar desființarea o găsim ca fiind cea mai potrivită pentru denumirea operațiunii juridice ce are loc ca un efect al actului vicios sau neregulat. Legea nu are în această privință o terminologie uniformă, întrebându-se când desființare, când disolvare, când refuzare, când invalidare, când în sfârșit, un termen cu totul impropriu, respingere. Nulitatea propriu zisă adică acea însușire a actului defectuos este o expresiune ignorată în sistemul procedural ardelean, fiind înlocuită prin viciu, neregulă, neregularitate sau și mai simplu, lipsă. Un act vicios nu poate fi în acest sistem nul sau anulabil, ci numai în neregulă sau neregulat.

Dar nu numai nomenclatura diferă de aceea uzitată în sistemul procedural român, ci însăși organizarea sancțiunilor regulilor de procedură în general și în special aceea a desființării actelor făcute în disprețul legii. Din acest ultim punct de vedere, legea de procedură civilă ardeleană, deși o lege mai nouă (1911) decât codul de procedură civilă român (1900), totuși se găsește într-o vădită inferioritate față de aceasta. Fără să aibă un sediu propriu zis al materiei, așa cum îl are codul de procedură român în art. 735, fără să enunțe vreo normă cât de puțin generală pentru o mai justă determinare a cazurilor în care poate avea loc, fie desființarea actelor neregulate, fie vreo altă sancțiune, ea nu face nici măcar tradiționala deosebire dintre neregulele așa zise esențiale și acelea care sunt numai accesorii sau subsidiare. Singur, art. 141 ni oferă un punct de sprijin spre a ajunge la o clasificare: neregularități, care pot fi acoperite sau întregite și neregularități pentru care nu mai există nici un mijloc de îndreptare, afragând de plano sau a limine desființarea actului. Dacă cel puțin primele neregularități ar fi corespuns neregularităților considerate ca accesorii, iar secundele ar fi coincis cu acelea așa zise esențiale. Instancele ar fi avut cât de cât atunci la îndemână un punct sau o bază de orientare în sancționarea regulilor de procedură, după un criteriu incontestabil mai cert și mai juridic, după însemnătatea lor. De vreo asimilare sau de vreo echivalare a acestor neregularități este sigur însă că n'a putut fi vorba, devremece găsim în lege unele din ele, prin excelență esențiale, cum sunt de ex. omisiunea indicării instanței sau chiar a numelui părților într-o acțiune (art. 129) și care pot fi totuși acoperite sau întregite (art. 134). De aceea această clasificare apare și ea fără nicio rațiune juridică, pur și simplu arbitrară.

Pentru neregularitățile sau lipsurile ce nu mai pot fi întregite, sunt prescrite sancțiuni ce nu se deosebesc întru nimic de anularea din procedura Vechiului Regat. Pentru celelalte, legea asigură o măsură caracteristică sistemului procedural ardelean: dreptul și obligația impusă instanței de a înapoia părții actul

vicios, invitând-o să-l restituie într'un anumit termen, rectificat. Dispozițiunea aceasta este fără îndoială una dintre cele mai echitabile pentru că ea este menită să faciliteze mersul judecăților, prevenind cazurile în care desființarea ar putea fi pronunțată mai târziu, inutilizându-se astfel o întreagă serie de alte acte procedurale ce eventual i-ar fi premers. O parte din doctrină a și opinat chiar pentru introducerea ei în noua procedură de unificare ¹⁾. După părerea noastră însă, ca nu s'a învederat a fi și suficient de practică, deoarece reclamă un surplus de muncă, de natură să îngreueze și mai mult lucrările instanțelor și așa destul de aglomerate, fapt pentru care deseori și în special atunci când ele erau chemate să ia măsuri pentru remedierea unor neregule disparente sau neprejudiciabile nimănui, au trecut peste ea, dând curs actelor ca și când acestea ar fi fost făcute cu paza legii.

Dar în afară de cele două feluri de neregularități deja examinate, legea mai prevede și altele, foarte numeroase, risidite în articole împrăștiate dela un capăt la altul al legii și asupra cărora textul nu se pronunță nici într'un sens, nici în altul. Sunt toate acele neregularități cuprinse în dispozițiuni de procedură imperative (art. 129 al. 6 și 7, 133, 134, al. 4, 136, al. 2, 142, 246 etc.) sau prohibitive (art. 219 al. 2, 252 etc.) sau pur și simplu curente, fără adică să conțină vreun termen imperativ sau prohibitiv. Asemenea dispozițiuni nu lipsesc nici din textul codului de procedură română. Și sub el s'a pus chestiunea ce se întâmplă în cazul când ar fi violate. Soluția a fost găsită revede, tot cu ajutorul articolului 735. S'a stabilit astfel că dispozițiile pentru care nulitatea nu este formal prevăzută în lege cad numai în prevederile alineatului 2 de sub acel articol, fie că textul ar cuprinde o expresiune imperativă sau neprohibitivă, fie că n'ar cuprinde asemenea expresii. În sistemul procedural ardelean, unde nici chiar sancțiunile neregularităților mai de seamă nu sunt îndeajuns de metodice reglementate, asemenea neregularități nu pot avea nici ele în lipsa unui text precis și formal, vreo influență asupra actului care le poartă și care din această cauză își păstrează toată validitatea proprie unui act făcut cu formele legale. Se înțelege că în cazul când ele vor fi generatoare și de vreun prejudiciu, partea culpabilă nu poate fi exonerată de repararea lui.

Am arătat mai sus că sub regimul procedurii civile ardelen, unele din viciile sau neregularitățile unui act pot fi înlăturate în așa fel încât desființarea acestuia să nu mai fi posibilă ulterior. Înlăturarea lor nu mai este în funcțiune de voința părților, ci un atribut prin excelență al judecătorului. În sistemul acestei proceduri, judecătorul este obligat nu numai să constate neregulele de procedură sau oricare alte abateri de lege, dar să ia în același timp și măsurile pentru remedierea sau înlăturarea lor, oricâteori aceasta este cu putință sau nu. Ii stă împotriva un text categoric de lege. Iată ce dispune în această privință articolul 140, unul din articolele care statornicesc acest principiu al intervenirii judecătorului: Dacă acțiunea nu este potrivită pentru emiterea citațiilor din cauza lipsurilor ce se pot întregi, în special din cauza indicațiunilor defectuoase a părților sau a afacerii, din lipsa procedurii sau a contrasemnării avocatului sau a semnăturilor, președintele va restitui acțiunea pentru corectare fixând pentru aceasta un termen scurt. Acelaș articol mai adaugă în alineatul final că unde legea nu dispu-

1) Eug. Herovanu, Tra't de procedură civilă 1926 pag. 716.

ne alfel, dispozițiunea aceasta se aplică în mod corespunzător și altor petiții în justiție prin urmare chiar și recursurilor ce se judecă de Tribunal. Legea pentru înlesnirea și accelerarea judecăților din anul 1929 n'a putut abroga din actualele legi de procedură decât textele ce se referă la procedura dinaintea tribunalelor ca primă instanță precum și înaintea Curților de Apel și acestea numai atunci când se găsesc în contradicție cu dispozițiunile noii legi (art. 60).

În sfârșit o altă caracteristică proprie sistemului procedural ardelean, demnă de relevat, este îndatorirea, pe care o au instanțele, de a declara în certe cazuri, din oficiu, desființarea sau respingerea actelor făcute, evident cu desconsiderarea legii, chiar și în cazul când acestea nu ating ordinea publică sau nu sunt de natură să producă nimănui vreun prejudiciu. Sistemul este fără îndoială criticabil pentru că prin el lesne se pot lovi însăși interesele părților pentru care în primul rând au și fost edictate formele de procedură. Nu de puține ori s'a întâmplat ca ambele părți să aibă tot interesul ca un act neregulat să fie menținut și cu toate acestea el să fi fost desființat fără niciun folos pentru nimeni.

Odată expuse aceste principii, să vedem în ce măsură au fost ele aplicate și în soluția, la care s'a oprit Tribunalul, de a anula recursul, pe motiv ca semnătura manu propria a recurentei nu a fost certificată de doi martori.

Articolele 100 alin. 2 și 134 din legea de procedură civilă ardeleană prevăd într'adevăr că acțiunea și în genere orice petițiune adresată justiției și în privința cărora legea nu dispune alfel, trebuie să fie semnate de parte (sau de mandatarul ei, în cazul când acesta nu este un avocat) în prezența a doi martori, cari să semneze și ei ori să recunoască semnătura ca fiind făcută cu mâna proprie, iar dacă nu știe să scrie, s'aplice semnul mâinii pe cerere în prezența a doi martori semnatori, din care unul să subscrie și numele emitentului.

Omisiunea legalizării semnăturii constituie fără îndoială o neregularitate de formă dar tot neîndoielnic este că ea face parte din categoria neregularităților care se pot întregi. Aceasta rezultă fără discuție din textul art. 141 care staționând neregularitățile care se pot și acelea care nu se pot întregi, enumeră printre primele și pe aceea a lipsei semnăturilor. Tribunalul putea foarte bine să treacă asupra ei, deoarece nici adversarul nu se sesizase de ea, și nici vreun interes public nu era în joc. Netrecând totuși, ce trebuia față de principiul enunțat de art. 140, să facă? Ca observând din oficiu neregularitatea, tot din oficiu să ia și măsurile pentru înlăturarea ei, restituind adică recursul recurentei și invitându-o a-l înainta într'un anumit termen, rectificat. Termenii imperioși în care e redactat acest articol, învederează că restituirea actelor pentru completarea lipsurilor sau pentru înlăturarea viciilor constituie nu o facultate ci o obligațiune impusă în primul rând președintelui și apoi instanței, în completul ei. Numai în cazul când partea se va fi dovedit recalcitrantă, înaintând din nou recursul sau nemai înaintându-l de loc, Tribunalul ar fi putut atunci și numai atunci să-l respingă, după cum spune articolul 141, a limine și din oficiu. Dar recurenta s'a prezentat în instanță, nu în persoană, ci prin mandatarul ei, un avocat, stăruind în recursul său, ba chiar punând concluzie în fond. Singură aceasta împrejurare nu era ea de natură să înlăture neregularitatea în dis-

cuzie? Legea accelerării din anul 1925, care prin numeroasele sancțiuni și decăderi ce legifera, purta pe cea a unui formalism exagerat, a putut totuși să considere acoperit orice viciu de procedură prin prezența părții (art. 47). Este imposibil de conceput ca legiuitorul ardelean, dovedit a fi, din punctul de vedere ce ne preocupă, mult mai puțin formalist și mult mai puțin sever decât legiuitorul accelerării judecăților și chiar decât cel al dreptului comun aplicabil în Vechiul Regat, să nu considere prezența părții ca suficientă pentru a acoperi această neregularitate cu totul subsidiară a actului. Dar mai este și un alt argument, de rațiune. Articolele 100 și 134 condiționează după cum am arătat valabilitatea acțiunilor și a oricăror altor petiții, de legalizarea semnăturii atât a neștiutorilor de carte (prin aplicarea semnelor mâinii) cât și a celor, cari și-o scriu ei înșiși, manu propria. Dispozițiunea prin care se pretinde legalizarea semnăturii neștiutorilor de carte își are justificarea în precauția ce se cere luată spre a-i feri pe aceștia de a semna acte, care nu ar oglindi adevărata lor voință. Dar a celor, cari știu să scrie, iscăbindu-și ei înșiși actul? Legea denotă din acest punct de vedere și inconsecvență și o exigență întru nimic legitimată. Într'adevăr aceeași procedură prelinde prin art. 317 o formalitate similară pentru a învesti actele sub semnătura privată cu o deplină forță probantă numai atunci când sunt scrise de o mână străină și nu și atunci când sunt scrise de înșiși emitenții, ca în cazul vizat de articolele 100 și 134. Pare deci destul de curios cum legiuitorul a putut impune o asemenea formalitate la acte care sunt numai introductive de instanță și să nu o mai ceară acolo unde ea corespunde unei funcțiuni bine determinate și de un hotărâtor rol, în materia probelor. Dar în sfârșit pentru că orice text de lege cată în mod necesar să-și aibe rațiunea sa (ratio legis), credem că aceasta nu poate să fie decât identică celeia, care a rezidat și la legiferarea articolului citat, 317: ca acțiunea și împreună cu ea, orice altă petiție în justiție, semnate în afară de parte, și de doi martori, să poată fi, ca și actul sub semnătura privată, invocate cu mai mult succes împotriva celui dela care emană.

Dacă aceasta este rațiunea și este evident că alta nu poate fi, nu se poate spune atunci că și în cazul în discuție, scopul legii n'a fost atins. Recurenta prezentându-se în instanță și stăruind în recursul său a lăsat în mod mai mult decât evident să se întrevadă că „il acceptă în tot cuprinsul lui și că voește să-l considere ca normativ față de ea". Procesul verbal, în care s'au menționat toate acestea, constituie fără o îndoială o dovadă, dovada aceea la care s'a gândit legiuitorul prin articolele 100 și 134, cel puțin tot atât de tare, dacă nu și mai puternică, decât legalizarea semnăturilor de doi martori, deoarece el fiind dressat de o instanță, capătă prin acest singur fapt, caracterul unui act autentic. Neregularitatea recursului din cauză, ipso facto a devenit deci înlăturată sau acoperită.

Iată deci, credem, încheierea Tribunalului este de două ori greșită: odată pentru că a anulat acest recurs fără să-l restituie recurentei pentru completare (art. 140 al. ult.), prin urmare înainte de vreme și a doua oară, pentru că el putea fi cel mult respins (art. 141), iar nu anulat, expresiune, care după cum am arătat la începutul acestei note, rămâne necunoscută sub imperiul legii de procedură civilă ardeleană și în deosebi în cazul de care ne ocupăm.

Instanțele cea mai mare parte din ele, au considerat însă legalizarea semnăturii manu propria ca fiind o formalitate cu totul neînsemnată, nesusținându-se de lipsa ei decât în mod cu totul excepțional, în nici un caz atunci când, ca în speță, a fost înțelegită sau acoperită printr'un act procedural echivalent. Ele au anticipat în felul acesta asupra dispozițiunii ce avea să-și găsească consacrarea în viitoarea lege de procedură civilă. Într'adevăr prin art. 83 alin. 2 din noul proiect, nu se mai prelinde legalizarea semnăturii decât când aceasta este dată prin punere de deget.

Dr. TEODOR I. DIACONESCU
Judecător șef, Agnita.

214. REINOIRE. *Instanța competentă și termenul pentru introducerea acestei acțiuni, în cazul când apelul îndreptat contra sentinței de bază a fost anulat ca netimbrat de către instanța superioară. (Art. 566 și 567 proc. civ. ard. și art. 42 legea timbrului). Soluție.*

IN FAPT: În procesul de bază, apelul introdus contra sentinței judecătorești, a fost anulat ca netimbrat de către Tribunal.

Pârâtul, reînviitor azi, introducând prezenta acțiune de reînviore, s'a obiecționat de către reclamantul reînviit, că termenul pentru introducerea acțiunii a expirat, întrucât acest termen trebuia calculat dela data pronunțării sentinței de către prima instanță în procesul fundamental, și că acțiunea de reînviore greșit a fost introdusă la această judecătore, deoarece instanța competentă este Tribunalul, care a pronunțat ultima hotărâre în procesul revizuit.

IN DREPT: Potrivit art. 567 pr. civ., termenul pentru introducerea acțiunii de reînviore este de șase luni, dela data rămânării definitive a sentinței finale, pronunțată în procesul de bază, iar dacă partea numai mai târziu a ajuns în situația de a valorifica motivul de revizuire, din ziua când l-ar fi putut valorifica.

Din examinarea textului art. 42 al legii Timbrului, se desprinde principiul că, valabilitatea cererilor introductive de instanță sau a actelor de procedură netimbrate sau insuficient timbrate, este condiționată de timbrarea sau completarea timbrelor la primul termen, sau la termenul acordat cu amendă, — consecințele neîndeplinirii a acestor cerințe fiind nulitatea cererei sau a actului de procedură, care nulitate — dispune textul că — se va „pronunța” de către instanță.

În lumina acestui principiu, disp. art. 567 pr. civ., care fixează termenul de șase luni dela rămânerea definitivă a sentinței finale, cată a se

interpreta — în cazul când instanța superioară anulează ca netimbrată o cale de atac, — în sensul că, termenul curge dela data rămânării definitive a hotărârii instanței superioare, căci, dacă s'ar admite soluția contrară, anume, că termenul trebuie calculat dela pronunțarea sentinței primei instanțe, — partea intimată s'ar găsi în imposibilitate de a-și exercita drepturile sale prin acțiunea de reînviore, deoarece apelul netimbrat sau insuficient timbrat înaintat de partea adversă găsindu-se în stadiu de rezolvare la instanța de apel, putând fi timbrat în condițiunile și termenele stabilite de art. 42 legea timbrului, partea intimată n'ar putea introduce acțiune de reînviore în termen de șase luni dela data hotărârii primei instanțe, întrucât nu este rezolvat încă procesul de bază, iar pe de altă parte soluționarea apelului putând depăși intervalul de timp de șase luni amintit, n'ar putea porni proces de reînviore din motive de tardivitate.

În sensul art. 566 pr. civ., acțiunea de reînviore — în regulă generală — trebuie introdusă la instanța care a pronunțat ultima sentință finală definitivă.

Din coroborarea acestei norme procedurale cu principiul dedus din disp. art. 42 al legii timbrului, urmează a se conchide că, în cazul când apelul introdus contra primei sentințe de bază a fost anulat ca netimbrat (fără examinarea fondului pricinii), competentă să judece acțiunea de reînviore este prima instanță, căci apelul netimbrat sau insuficient timbrat, ar fi devenit valabil numai în cazul timbrării sau completării timbrelor, rolul instanței superioare mărginindu-se în asemenea ipoteze la pronunțarea nulității apelului.

Din aceste considerațiuni, acțiunea introdusă la această instanță, în termenul de șase luni dela rămânerea definitivă a sentinței pronunțată de Tribunal în procesul revizuit, s'a considerat că îndeplinește condițiunile fixate prin disp. art. 566 și 567 pr. civ., găsindu-se nefundate obiecțiunile formulate de către reclamantul reînviit.

(Judecătoria rurală Jimbolia. Sentința civilă No. C. 741/1937 din 25 Maiu 1937. Președinte și redactor D-I Silviu Pascu, jude-ajutor.)

III. DREPT COMERCIAL.

215. CONTRACT DE TRANSPORT. *Acțiunile izvorâte dintr'un contract de transport, — rezultat al acordului de voință al părților contractante, — nu pot fi exercitate decât de persoanele cari figurează în contract ca părți contractante, adică expeditorul și destinatarul.*

In sensul art. 63 din regulamentul de transport C. F. R., acțiunile judecătorești cari rezultă din contractul de transport, se pot porni în contra cfr.-ului, numai de persoana care are dreptul de a dispune de marfă.

Determinarea dreptului de dispunere al predătorului — expeditor al mărfii — și al destinatarului. Art. 52, 53, 55, 61 și 63 din regulamentul de transport C. F. R.

Având în vedere că prin motivul de casare recurenta se plânge de exces de putere, și rea aplicare a art. 45, 52, 53, 55 și 63 din regulamentul de transport C. F. R. în dezvoltarea căroră susține în esență că, întrucât intimatul nu a figurat în contractul de transport ca expeditor sau ca destinatar și nici ca cesionarul acestora, nu are calitatea de a reclama daune în justiție în baza contractului de transport, odată ce nu figurează în nici o calitate în contractul de transport înfățișat prin scrisoarea de trăsură.

Considerând că în speță este necontestat în fapt, că în scrisoarea de trăsură figurează ca expeditor M. M., iar ca destinatar firma K. și S.; că marfa a fost distrusă în cursul transportului înaintea ajungerii la locul de destinație precum și, că expeditorul nu a cesionat intimatului drepturile sale rezultând din contractul de transport în discuțiune.

Considerând că, contractul de transport ca și contractele bilaterale în genere, fiind rezultatul acordului de voință al părților contractante, acțiunile izvorâte dintr'un astfel de contract, nu pot fi exercitate decât de persoanele cari figurează în contract ca părți contractante, adică expeditorul și destinatarul, iar conform art. 63 din regulamentul de transport acțiunile judecătorești care rezultă din contractul de transport se pot porni contra căii ferate numai de persoana care are dreptul de a dispune de marfă.

Având în vedere că prin contractul de transport care constituie un contract autonom, predătorul stipulând o prestațiune a cărăușului în favoarea destinatarului, dreptul expeditorului de a dispune asupra mărfii se naște din momentul predării mărfii pentru transport și subsistă pe în-

treaga durată a parcursului până când transportul ajungând la locul de destinație, scrisoarea de trăsură a fost eliberată destinatarului (art. 52 din regulamentul de transport), dela care dată, dreptul de a acționa pe cărăuș — în baza contractului de transport — trece asupra destinatarului, care prin eliberarea și primirea scrisorii de trăsură intră în raport direct cu cărăușul (art. 53 din regulamentul de transport).

Numai în cazul când destinatarul refuză primirea transportului după sosirea la locul de destinație, dreptul predătorului reînviază iarăși, deoarece prin refuzul destinatarului predătorul rămâne singura parte contractantă și deci va putea exercita contra cărăușului toate acțiunile ce derivă din contract.

Prin urmare, partea care reclamă daune dela cărăuș în baza unui contract de transport, trebuie să dovedească calitatea sa de parte contractantă, iar nu un titlu de proprietate asupra lucrului predat, pentru transport, aceasta ca urmare a principiului că, contractul de transport fiind autonom, se execută și se încheie independent de eventualele convențiuni existente între predător sau destinatar și terții, cari nu pot invoca în favoarea lor contractul de transport pe motiv că sunt proprietarii mărfii, odată ce nu figurează în nici o calitate pe scrisoarea de trăsură.

În asemenea situațiuni și față de situațiunea de fapt expusă, Curtea de Apel prin exces de putere și greșita aplicațiune a textelor invocate de recurentă a statuat că, intimatul ca proprietar al mărfii are calitatea de a figura ca parte reclamantă în proces, astfel că motivul de casare este întemeiat, iar recursul urmează a fi admis și a se casa deciziunea atacată fără trimitere, iar în fond pentru aceleași considerațiuni a se respinge acțiunea ca fiind făcută de o persoană lipsită de legitimațiune activă.

(Cas. III. Dec. No. 1926/1936 din 17 Noemvrie 1936. Președinția D-lui C. Crăciunescu, consilier.)

216. LICHIDATORI. *Răspunderea lor pentru paguba cauzată prin faptul că au provocat sau executat o hotărâre adusă cu violarea legii sau a statutelor.*

Conform art. 189 cod comercial, dacă membrii consiliului de administrație trec peste marginile puterilor încredințate lor, dacă lucrează în contra dispozițiunilor legii sau împotriva statutelor, ei răspund solidar către cei păgubiți pentru toate daunele, ce rezultă de aci, chiar și în cazul

când dispozițiunea contrară legii sau statutelor se bazează pe o decizieune a adunării generale, neputând să se pună la adăpostul aceleia, deoarece ei au datoriat în primul rând să se îngrijească ca hotărârile adunării generale să fie aduse în conformitate cu legea și statutele societății, fiind și mai în măsură să cunoască dispozițiunile legii și ale statutelor.

Potrivit art. 203 cod. comercial, dispozițiunile art. 189 se aplică și lichidatorilor unei societăți în lichidare, cari iau locul membrilor din Consiliul de administrație.

Este principiu de drept că, oricine cauzează altuia o pagubă, fie cu intenție, fie prin culpă, este ținut a răspunde către cel păgubit pentru daunele cauzate și a da despăgubiri.

Pe temeiul acestui principiu, jurisprudența desvoltată în jurul art. 174 Cod. com. dă dreptul acționarului, că pe lângă acțiunea în anulare a hotărârilor aduse de adunarea generală, cari se exercită contra societății reprezentată prin majoritatea acționarilor, să poată intenta în contra acționarilor singuratici, care au votat o atare hotărâre, proces de despăgubire, după ce aceia a fost anulată printr'o sentință definitivă, întrucât acționarii sunt datori să cunoască legea și statutele și prin faptul că au adus o hotărâre contrară cu legea și cu statutele, ei poartă vina și ca atare răspund pentru paguba cauzată printr'o asemenea atitudine a lor.

IV. DREPT PENAL ȘI PROCEDURĂ PENALĂ

217. CONFLICT DE COMPETENȚĂ. *Conform art. 38 al. 3 din codul de pr. pen., în caz de conflict de competență între un Tribunal și o Judecătorie, competența se stabilește de Curtea de Apel respectivă.*

IN FAPT: Judecătoria mixtă S. prin cartea de judecată penală No. 422/1933, și-a declinat competența de a judeca acțiunea publică deschisă în contra lui N. M. pe motiv că faptul ce li-se impută ar constitui delictul de calomnie.

Tribunalul S. prin sentința corecțională cu No. 4286/1935 își declină la rândul său competența arătând că faptul ce se impută intră în prevederile art. 299 alin. I. cp.

IN DREPT: Existând conflict negativ de jurisdicție între un Tribunal și o judecătorie, competența urmează a se stabili, conform art. 38 al. 3 din codul de pr. penală, de către Curtea de Apel respectivă, care, în speță, este Curtea de Apel C.

Astfel fiind, dosarul urmează a fi înaintat

Or, dacă această acțiune de despăgubiri este admisibilă contra acționarilor, nu mai puțin este admisibilă contra membrilor din consiliul de administrație, respectiv contra lichidatorilor, dacă ei au provocat sau executat hotărârea adusă cu violarea legii sau a statutelor, mai ales că de obicei și aceștia sunt acționari.

Intrucât este constant în speță, că în procesul de anulare a hotărârii adunării generale din 4 Martie 1923, reclamantul E. C. a obținut anularea menționatei hotărâri pe motiv, că la aducerea aceleia au luat parte persoane interesate, între alții chiar și lichidatorii, ei însuși acționari, decizând asupra gestiunei lor proprii, este fără îndoială că aceștia poartă vina aducerii aceleia și prin urmare trebuie să răspundă pentru dauna cauzată de pe urma anulării acelei hotărâri, în privința sumei de 15.900 Lei reprezentând cheltuielile de judecată acordate reclamantului în procesul de anulare de către cele trei instanțe și cari n'au putut fi încasate dela societatea în lichidare, întrucât între timp averea acesteia a fost lichidată de către părți.

Așa fiind, Tribunalul admitând apelul părților și respingând acțiunea reclamantului, a violat legea, a comis exces de putere și deci, hotărârea sa urmează a fi casată.

(C. de Apel Timișoara. S. I. Dec. No. 1522/32/1936 din 24 Noemvrie 1936. Președinția D-lui Emil Dimițescu, președinte; redactor D-l I. Popișliu, consilier.)

Curții de Apel Ch. pentru a se pronunța în acest conflict de competență.

(Cas. II. Dec. No. 334 din 9 Februarie 1937. Președ. D-lui N. Bădescu-Roșiori, consilier.)

218. RĂSPÂNDIRI DE ȘTIRI NEADEVĂRATE PRIN PRESĂ. *Delict prev. de art. 24 pct. 7 al legii XIV:1914, acum abrogată. N'are echivalent în Codul penal Carol II și astfel el neexistând ca infracțiune, nu poate da naștere — în sensul art. 1 pr. pen. Carol II — nici acțiunii publice și nici celei civile.*

(Aplicațiune în cazul când acțiunea publică a fost stinsă prin amnistie sub regimul vechilor legi penale, iar acțiunea civilă în despăgubiri este pendinte sub regimul noilor legiuri penale).

IN FAPT: Tribunalul A. S. I-a, prin sentința No. 973/1930 P. în baza art. 326 pct. 1 pr. pen. ard. a achitat pe S. K. de sub acuzațiunea ridicată

contra lui de reclamant — conform art. 61 pr. pen. rom. — pentru săvârșirea delictului prev. de art. 24 pct. 7 din leg. XIV: 1914, prin aceia că ar fi publicat într'un articol următoarele: „Judecătorul N. ca președinte al instanței infractorilor minori a trimis fără just motiv pe minori în institut de corecție, iar la fetele minore care au ajuns în fața sa, le-a făcut oferte de dragoste“.

Achitarea s'a bazat pe considerațiunea că învinutul n'a făcut decât să relateze ceea ce se petrecuse într'adevăr într'un proces de calomnie ce avusese loc între Dr. C. N. și un oarecare ziarist Gh. B. din O.

Curtea de fond reformând sentința tribunalului, constată că faptul penal este amnistiat și continuând procedura pentru despăgubirile civile. Ie acordă în suma de 50.000 lei, în sarcina recurenților.

IN DREPT: Prin disp. art. 597 pct. 6 din c. p. Carol II, se scoate din vigoare legea XIV: 1914 care, prin art. 24 pct. 7, prevede delictul de răspândiri de știri neadevărate prin presă, — pentru săvârșirea căruia au fost făcuți civilmente responsabili recurenții de față.

Acest delict, după cum se constată din examinarea noului cod penal, nu are echivalent în cuprinsul dispozițiilor sale și astfel, în atari condițiuni, neexistând ca infracțiune, nu poate da naștere, conform disp. art. 1 pr. pen. Carol II, nici acțiune publice, nici celei civile.

Potrivit disp. art. 8 al. II și pct. 4 din noua pr. pen. instanța penală, deși în principiu este obligată a se pronunța asupra ambelor acțiuni, totuși, pentru cazul când intervine o achitare, pe considerațiunea că faptul, deși imputabil, nu cade sub prevederile nici unui text de lege penală, instanța penală nu poate condamna la despăgubiri pe cel achitat.

Astfel fiind și cum după noua lege care este mai favorabilă recurenților s'ar fi produs achitarea, dacă procedura n'ar fi fost stinsă prin amnistie, în atare situațiune, instanțele penale, nu

mai au competența a judeca nici acțiunea civilă și prin urmare, hotărârile ambelor instanțe de fond cată a fi casate fără trimitere, în baza disp. art. 488 pct. 3 pr. pen. Carol II.

În conformitate cu disp. art. 8 al. ultim din aceeași procedură, îi este deschisă reclamantului calea instanțelor civile, pentru stabilirea faptului generator de prejudiciu și a eventualelor daune ce i s'ar cuveni.

Astfel fiind, discuțiunea motivelor de casare devine fără interes.

(Cas. II. Dec. No. 774/937 din 17 Martie 1937. Președinția D-lui N. Stănilă, consilier. Ministerul public, prin D-l Valeriu Șovrea, procuror de secție.)

219. INFRACTIUNEA săvârșită sub legea veche și neprevăzută de legea nouă, nu se pedepsește. Art. 2 Cod penal Carol II.

IN FAPT: Inculpații M. T. și A. M. au fost declarați vinovați și condamnați pentru contravențiunea prevăzută și pedepsită de art. 58 legea XL: 1879 (codul penal al contravențiilor).

IN DREPT: Prin art. 597 cod. penal Carol al II-lea s'a abrogat dela 1 Ianuarie 1937 — între altele — și legea mai sus arătată (XL:1879).

Potrivit disp. art. 2 cod. penal Carol al II-lea, infracțiunea săvârșită sub legea veche, se pedepsește numai dacă este prevăzută și de legea nouă

Intrucât contravențiunea mai susmenționată și pentru săvârșirea căreia inculpații au fost declarați vinovați și condamnați nu este prevăzută de codul penal Carol al II-lea, urmează a li se admite inculpaților apelul și reformându-se sentința primei instanțe, a se pronunța în temeiul art. 4 pct. I. 3 pr. pen. Carol al II-lea, achitarea lor.

(C. de Apel Timișoara S. III. Dec. pen. No. 3468/3/ 1936 din 18 Ianuarie 1937. Președinte și redactor D-l Petre V. Popescu, consilier.)

V. CARTE FUNDUARĂ

220. IPOTECĂ. Inscripție ipotecară în dolari. Pentru admisibilitatea cererii de a fi transformată în lei, este necesar consimțământul ambelor părți.

Potrivit art. 127 din regulamentul cărților funduare, cererile de carte funduară se rezolvă în baza actelor anexate, care pot fi, conform art. 81 din regulamentul cărților funduare, acte sub semnătură particulară, cuprinzând consimțământul părții, contra căreia se face inscripțiunea de carte

funduară (permisiunea intabulării) sau, conform art. 84 din regulamentul cărților funduare, acte publice, din care fac parte în special hotărârile judecătorești definitive.

În speță, la baza cererii de transformare, nu există nici una, nici alta, deoarece creditoarea recurentă nici nu afirmă că ar fi cerut transformarea dreptului de ipotecă intabulat în favoarea ei pentru o sumă de 5000 dolari capital și accesorii în valuta lei, în condițiunile de mai sus, adică în baza unui act cuprinzând consimțământul debi-

toarei intimității pentru transformarea cerută, sau în baza unei hotărâri judecătorești în acest sens, care ar fi rămas definitivă.

Așa fiind și întrucât la cererea de transformare a înscrisurii de carte funduară, formulată de recurentă, nu au fost anexate acte în sensul dispozițiilor de mai sus, din cari ar rezulta consimțământul intimității pentru transformarea cerută, acest consimțământ nu se putea stabili pe calea cererii de carte funduară și deci tribunalul cu drept cuvânt a conchis la respingerea acestei cereri, fără a mai ține seama de probele invocate de recurentă în sprijinul tezei sale.

(Cas. I. Dec. No. 150 din 27 Ianuarie 1937. Președinția D-lui T. Magheru, consilier.)

221. PRENOTARE. Este act de conservare, nu de urmărire.

Prenotarea unui drept de ipotecă constituind o măsură de conservare, iar nu de urmărire și întrucât art. 35 alin. II, al legii de asanare din 1932 suspendă numai urmărirea și executările, iar nu și măsurile de conservare și asigurare ale drepturilor reale, tribunalul numai cu violarea acestui text de lege, a putut să respingă în speță cererea de prenotare a ipotecii în discuțiune, așa că motivul de casare fiind în această privință întemeiat, recursul urmează să fie admis.

(Cas. I. Dec. No. 196 din 8 Februarie 1937. Președinția D-lui S. Tipei, consilier.)

VI. LEGI SPECIALE

222. LEGEA CONTRACTELOR DE MUNCĂ.
Neacordarea concediului de odihnă de către patron. Dreptul salariatului la o indemnizație egală cu un singur salariu pe timpul concediului neacordat. Art. 49 și 50 din lege.

Potrivit art. 49 combinat cu art. 50 din legea contractelor de muncă, patronul este obligat să acorde salariaților săi un concediu anual de odihnă, pe care legea îl organizează, în ceea ce privește durata, în raport cu vechimea în serviciu a salariatului. Această dispoziție cu un evident caracter de prevedere socială pentru ca să răspundă scopului urmărit de legiuitor a fost complectată prin alin. final al art. 49, care adaugă că pe timpul concediului salariatul va primi o indemnizație egală cu media salariului primit de salariat pe ultimele trei luni.

Pentru a asigura regulata acordare a acestor concedii, legiuitorul le-a impus ca o obligațiune ce cade în sarcina patronului, iar pentru cazul când patronul nu s'ar conforma acestei dispoziții cu caracter de ordine publică, dânsul va fi obligat să plătească salariatului pentru timpul pentru care avea drept la concediu o despăgubire egală cu dublul sumei ce i-s'ar fi cuvenit pe acest timp.

Chestiunea ce urmează a se desluși este dacă această sumă trebuie să se acorde de patron, în afară de salariul pe care îl plătește pe timpul când deși salariatul avea drept la concediu a prestat totuși efectiv serviciu, sau în această sumă trebuie înțeles și salariul cuvenit pe acest timp.

Pentru rezolvarea acestei probleme singurele texte referitoare sunt art. 49 și 50 din legea contractelor de muncă.

Legiuitorul arătând ce se întâmplă în cazul

când patronul n'a acordat salariatului cuvenitul concediu, lămurește, după cum s'a arătat mai sus, că patronul va trebui să plătească acestuia o sumă reprezentând de două ori indemnizația ce i-s'ar fi cuvenit pe timpul concediului.

Intr'adevăr, art. 49 comb. cu 50 reglementând raporturile dintre patron și salariați, cu privire la concediul de odihnă, nu a găsit altă modalitate de a sancționa neacordarea concediului, decât aceea de a impune patronului aceeași sarcină bănească ca și când salariatul ar fi fost în concediu, adică de a-i plăti o indemnizație egală cu salariul pe timpul concediului, plus salariul cuvenit pentru munca pe care totuși salariatul o prestează în acest interval de timp.

Obligațiunea patronului fiind aceea de a plăti salariatului pe timpul concediului o indemnizație egală cu un singur salariu, iar această obligație persistând ca o sancțiune și în cazul când concediul nu este acordat salariatului, salariatul va primi pentru acest interval de timp dublul salariului său, adică indemnizația pentru concediu și salariul pentru serviciul prestat.

Aceasta fiind interpretarea firească a art. 49 și 50, nu trebuie să se dea diferitelor expresii întrebunțate de legiuitor un sens sau conținut ce ar duce la o interpretare dincolo de voința legii.

Pentru toate aceste considerațiuni recursul d-lui Procuror General al acestei Înalte Curți se găsește întemeiat, iar sentința Trib. Timiș-Torontal s. III-a urmează a fi casată în interesul legii.

(Cas. III. Dec. No. 1896 din 13 Nov. 1936. Președinția D-lui D. G. Lupu, președinte.)

223. **LICHIDAREA DATORIILOR.** *Ce se înțelege prin proprietar aparent? Condiții pentru ca proprietarul aparent să beneficieze de dispozițiunile legii.*

Prin art. I. alin. A. și a), din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, se dispune că nu pot fi considerați debitori agricoli, decât debitorii cetățeni români, proprietari chiar aparenti, încă dela data de 19 Decembrie 1931, până la 7 Aprilie 1934, ai unor bunuri imobiliare susceptibile de a fi impuse impozitului agricol conform art. 3 din legea pentru contribuțiunile directe.

Prin cuvintele proprietari chiar aparenti trebuie înțeles debitorii cari în intervalul sus arătat au dobândit un drept de proprietate sau proprietari numai aparenti, adică acei cari treceau în mod public ca având un drept de proprietate asupra unui imobil, iar nu persoane cari în acel interval pretindeau că aveau un drept de proprietate asupra unui imobil, drept încă nestabilit pe cale judecătorească.

Curtea de fond, stabilind în fapt, în limita dreptului ei suveran de interpretare a faptelor și fără a comite o denaturare, că, în intervalul dela 19 Decembrie 1931 la 7 Aprilie 1934, recurentul debitor n'a făcut dovada că ar fi fost proprietar chiar aparent al unui imobil susceptibil de a fi supus unui impozit agricol și respingând susținerea recurentului că prin efectul declarativ al unei sentințe în revendicare, el trebuie considerat că a fost proprietar al unui teren rural încă dela data de 28 Octombrie 1927, data intentării acțiunii, a făcut o justă aplicațiune a art. I. alin. A. și a), din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, așa că, criticile aduse prin motivele de casare, urmează a fi respinse, ca nefondate.

(Cas. I. Dec. No. 84 din 19 Iunie 1937. Președinția D-lui Al. Luca, președinte.)

224. **TERMEN DE GRAȚIE.** *Cererile pentru acordarea termenului de grație; conform art. 14 al. 3 din legea de lichidare a datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, judecându-se în*

contradictoriu, sunt de natură contencioasă și se soluționează în ședință publică iar nu pe cale grațioasă în camera de consiliu, astfel că hotărârile date în această materie fiind sentințe iar nu jurnale, sunt susceptibile de calea de atac a apelului iar nu a recursului.

IN FAPT: O. St. în calitate de debitoare agricolă a înaintat Tribunalului C. la data de 23 Octombrie 1934, o cerere de a i-se acorda un termen de grație pentru plata ratelor prevăzute în legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 1934, conform art. 14 din această lege pe motiv că i-s'a distrus mai mult ca jumătate din recoltă prin caz fortuit — secetă.

Tribunalul admitând cererea, creditorii D. N., E. G., A. K. și E. S., au făcut apel la Curtea de Apel din C., care prin decizia atacată cu recurs, a admis apelul respingând cererea pentru acordarea unui termen de grație făcută de recurentă.

Spre a da această soluțiune, Curtea de Apel luând spre cercetare cauza în Camera de consiliu și examinând în prim loc incidentul ridicat de recurentă, că în speță, fiind vorba de acordarea unui termen de grație în sensul art. 14 al. 3 din legea conversiunii, hotărârile date în această materie nu sunt susceptibile de apel și deci apelul de față este inadmisibil, respinge ca neîntemeiat acest incident motivând că în speță, se aplică dreptul comun, după care partea a avut drept de apel.

În ce privește fondul cauzei, Curtea de Apel constată că recurenta nu-și cultivă pământul în regie sau în dijmă ci îl are dat în arendă, or, legiuitorul n'a înțeles să protejeze și această categorie de debitori — proprietari de terenuri rurale, așa că greșit Tribunalul a acordat recurtei termen de grație.

Prin recurs se critică această soluțiune.

IN DREPT: Legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane, este o lege de unificare și ca atare dispozițiunile ei se aplică pe tot întinsul țării după aceeași procedură.

Afacerile de conversiune a datoriilor, rezultând din dispozițiunile zisei legi și deci și cererile pentru acordarea termenului de grație conform art. 14 al. 3 din lege, judecându-se în contradictoriu, părțile, sunt de natură contencioasă și se solu-

ționează în ședință publică iar nu pe cale grațioasă în camera de consiliu, astfel că hotărârile date în această materie fiind sentințe iar nu jurnale, ele sunt susceptibile de calea de atac a apelului, iar nu a recursului.

Astfel fiind, urmează că în speță, hotărârea dată de prima instanță asupra cererii făcută de recurentă, conform art. 14 al. 3 de a i-se acorda un termen de grație pentru plata ratei scadentă, este o sentință contra căreia bine intimații au făcut apel și bine Curtea de fond l'a primit ca atare.

Însă, față de cele expuse mai sus, apelul trebuia judecat în ședință publică iar nu cum greșit a procedat Curtea judecându-l și pronunțând hotărârea în camera de consiliu.

Astfel fiind, deciziunea dată de Curtea de Apel fiind vicioasă din punct de vedere procedural, ea este casabilă și deci din acest punct de vedere, motivul de casare este fundat și urmează, a fi admis, casând cu trimitere deciziunea atacată.

(Cas. I. Dec. No. 532 din 2 Aprilie 1937. Președinția D-lui T. Magheru, consilier.)

225. LICHIDAREA DATORIILOR. *Cheltuelile de judecată născute după 18 Decembrie 1931, nu intră în conversiune. Rațiune.*

Neaplicabilitatea art. 2 din regulamentul legii de lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 IV. 1934, întrucât este contrar legii.

Potrivit art. 2 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, cad sub aplicațiunea Cap. I. din această lege, numai acele datorii ale debitorilor, cari s'au născut până la data de 18 Decembrie 1931.

Având în vedere că, prin sentința Tribunalului s'a stabilit în fapt, că pârâții aveau datoria din chestiune înainte de data de 18 Decembrie 1931, dar prin excepțiunile cambiale ridicate nebazar, au cauzat prelungirea procesului și astfel au fost obligați nu numai la plata capitalului datorat și ulterior recunoscut, dar și la cheltuelile de judecată cauzate, însă la toate acestea cu beneficiul conversiunii.

Considerând că, cheltuelile de judecată ivite în cursul procesului nu sunt în nex material cu pretențiunea acționată și ele nu izvoresc din ea decât ca prestațiune în sarcina celui în culpă pentru procedura intervenită.

Obligațiunea de a restitui cheltuelile de judecată, trebuie considerată ca o obligațiune independentă, care ia naștere în cursul procesului, dar nu se leagă ca accesoriu de creanța acționată, căci este o sancțiune a unui quasi delict civil, ceace se evidențiază pe de o parte din faptul că acțiunea poate fi redusă numai la cheltueli, iar pe de altă parte, că, cheltuelile urmează a fi plătite la mâna avocatului părții care a dobândit procesul (art. 18 alin. ultim din legea LIV:1912).

Or, cheltuelile de judecată din procesul de față luând ființă după 18 Decembrie 1931, beneficiul legii conversiunii asupra lor, nu se poate estinde nici din motivul că, creanța de bază a fost recunoscută de debitori.

Astfel fiind, motivul de recurs, bazat pe violarea art. 2 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7/IV/1934 fiind fondat, Curtea a admis recursul și întrucât în speță nu este vorba de o constatare în fapt, ci numai de aplicarea unei norme de drept, a evocat fondul și reformând sentințele instanțelor de fond a decis că, cheltuelile de judecată născute după termenul de 18 Decembrie 1931 nu cad sub conversiune.

Nu se poate invoca în această materie alin. 3 al art. 2 din regulamentul legii, întrucât acest alineat este în contradicție nu numai cu alin. 1 din același articol, dar și cu art. 2 din lege și întrucât un regulament în mod obligator poate numai lămurii și desvolta legea, la nici un caz nu o poate modifica ori adăuga la dispozițiunile ei.

(C. de Apel Timișoara S. II. Dec. No. 2234/5/1936 din 21 Iulie 1936. Președinția D-lui Nic. Crăciunescu, consilier; redactor D-l Dr. I. Farchescu, consilier.)

226. LICHIDAREA DATORIILOR. *Datoria cu titlu de restituire de zestre. Cerere de constatarea îndeplinirii condițiunilor art. 1 și 2 din legea lichidării datoriilor din partea debitorului, a sa personală și a datoriei; prin consecință cerere de reducerea datoriei la jumătate, conform art. 3 și 4 din legea lichidării. Respingere.*

Art. 1227 și următorii din codul civil austriac.

IN FAPT: Pârâții D. P. și fiica sa R. P., fostă căsătorită cu V. M., fiul lui V. M., în anul 1935 au obținut hotărârea judecătorească definitivă, prin care reclamantul (petiționarul) de astăzi V. M., bătrânul, a fost obligat în numele și pentru fiul său V. M., să plătească pârâților cu titlu de restituire de zestre suma de 25.000 lei, iar cu titlul de despăgubiri, pentru folosirea unui imobil, suma de 2300 lei, în total suma de 27.300 lei, la

care adăugându-se procentul legal până la data de 7 Aprilie 1934, face în total suma de 28,560 lei.

Petiționarul cere astăzi a se constata judecătorește, că dânsul personal beneficiază de disp. art. 1 și 2 din legea și regulamentul legii datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934 și că creanța pârâților în contra sa întrunește condițiunile de a fi redusă la jumătate, conform art. 3 și 4 din lege și regulament.

IN DREPT: După disp. art. 2 din legea și reg. legii lichidării datoriilor, pentru ca o datorie să poată cădea sub aplicațiunea prevederilor capitolului I. din această lege și regulament, trebuie ca ea să fi fost născută înainte de 18 Dec. 1931.

Conform disp. art. 1227 și următorii din codul civil austriac, obligațiunea restituirii dotei din partea soțului către soție ia naștere la rămânerea definitivă a sentinței de divorț, deoarece conform aceluiași principii femeia nu poate cere restituirea mobilelor sau imobilelor sale constituite dotă, în timpul căsătoriei, ci numai la desfacerea ei definitivă, cu atât mai mult cu cât, dacă dota a fost constituită în bani, soțul are în tot timpul căsătoriei proprietatea deplină a acestei dote și nu

este dator a o restitui, decât dacă s'a obligat în mod expres la aceasta prin contract sau convenție, sau dacă a fost obligat la restituire printr-o hotărâre judecătorească definitivă, în care caz creanța soției contra soțului ia naștere numai din momentul desfacerii definitive a căsătoriei, sau din momentul rămânerii definitive a hotărârei judecătorești de restituirea dotei, ceeace nu este cazul în specie.

În speță, hotărârea de divorț a rămas definitivă după data de 13 Noemvrie 1934, după cum rezultă din certificatul de despărțenie No. 1 eliberat de primăria com. Socol la 21 Iunie 1935.

Așa fiind, creanța pârâților contra petiționarului nu poate fi redusă conf. art. 3 și 4 din legea lichidării, deoarece această creanță a luat naștere după data de 18 Dec. 1931 și prin consecință judecata găsind cererea reclamantului debitor nefondată, urmează a o respinge ca atare, fără a mai discuta și celelalte condițiuni.

(Judecătoria rurală Moldova-Nouă Jud. Caraș. Sentința din 24 Martie 1937. Președinția D-lui Ion Gh. Brălianu, judecător șef și redactor.)

NU VĂ PIERDEȚI TIMPUL !

căutând în ziare și reviste articole cari pomenesc numele dvs. sau tratând problemele cari vă interesează, căci o instituție special creată și bine organizată pentru aceasta

poate face acest lucru mai bine și mai eficient ca dvs.

„SERVICIUL GAZETELOR“

Agenzie internațională de presă și publicitate

Director : Emil Samoilă

București, str. Sf. Constantin 24,

Telefon 3-16-15.

urmărește tot ce se publică în cele circa 1400 publicații din România, iar prin intermediul celor 102 agenții similare din străinătate, tot ce se scrie în presa din toată lumea și procură tăeturi de presă asupra oricărei personalități sau subiect.

Cereți telefonic sau în scris prospecte lămuritoare sau o probă gratuită de o săptămână, indicând subiectul care vă interesează.

JURISPRUDENŢĂ ŞI SOLUŢIUNI JURISPRUDENŢIALE

PARTEA ADMINISTRATIVĂ

VII. DREPT ADMINISTRATIV

227. ACŢIUNE IN CONTENCIOS. *Acţiunea prin care se cere a se constata şi stabili faţă de Stat un drept la pensiune, este inadmisibilă în faţa instanţelor de contencios administrativ, cari nu judecă, decât acţiunile care au de obiect anularea unor acte abuzive de autoritate.*

În conformitate cu dispoziţiunile art. 1, 4, 5, 6, cum şi cu întreaga economie a legii contenciosului administrativ, atribuţiunile Curţilor de Apel — ca instanţe de contencios administrativ — este de a judeca numai acele acţiuni, cari au de obiect anularea actelor abuzive de autoritate sau de a obliga autorităţile să rezolve cererile părţilor, putând a decide şi asupra cererilor de despăgubiri, însă numai ca o consecinţă directă şi imediată a anulării actului atacat, — părţile având totodată obligaţiunea de a indica şi anexa actul ilegal ce înţeleg să-l atace.

Astfel fiind şi întrucât în speţă este constant, că obiectul acţiunilor intentate de reclamant este de a se constata şi stabili faţă de Stat dreptul reclamantului la pensie şi de a se obliga Statul — recte Casa Generală de Pensii — la plata acelei pensii, fără ca partea să arate că se plânge în contra vreunui act administrativ de autoritate, necum să-l indice şi să-l anexeze, urmează că, acţiunile, aşa cum au fost formulate, au fost rău îndreptate înaintea Curţii de Apel ca instanţă de contencios administrativ.

În speţă, Curtea de Apel judecând în conformitate cu aceste principii, n'a comis nici un exces de putere şi nici violare de lege când a respins ca rău îndreptată înaintea Curţii de Apel ca instanţă de contencios administrativ, acţiunea intentată de F. L. — acţiune ce trebuia adresată instanţelor ordinare.

Că dar, motivele de casare fiind neîntemeiate, recursul urmează a se respinge ca atare.

(Cas. III. Dec. No. 2045 din 23 Noembrie 1936. Preşedinţia D-lui C. Crăciunescu, consilier.)

228. CETĂŢENIE ROMÂNĂ. *Inscriere ulterioară în liste. Minoritatea nu este echivalentă cu absenţa dela domiciliu la data întocmirii listelor.*

Potrivit dispoziţiunilor art. 67 din legea pentru dobândirea şi pierderea naţionalităţii române, înscrierea ulterioară în liste poate fi cerută numai de acei cari au fost absenţi dela domiciliu la data întocmirii listelor.

În speţă, este constatat în fapt şi recunoscut prin motivele de casare că în anul 1924, când s'au întocmit listele de naţionalitate română, recurenta era minoră, iar tatăl ei, care era în viaţă n'a fost înscris în listele de naţionalitate română şi nici n'a cerut această înscriere; or, recurenta era minoră, fiind reprezentată de drept prin tatăl său, astfel că, faptul că era minoră nu este echivalent cu absenţa dela domiciliu la data întocmirii listelor, iar din moment ce ea nu era absentă, lipseşte condiţiunea esenţială cerută de lege pentru admiterea înscrierii ulterioare, aşa că tribunalul cu drept cuvânt i-a respins cererea.

(Cas. I. Dec. No. 169 din 1 Februarie 1937. Preşedinţia D-lui S. Tipei, consilier.)

229. NOTARI COMUNALI. *Îndepărtare abuzivă din serviciu. Daune materiale şi morale. Admitere. Justificarea în drept a daunelor morale.*

ÎN FAPT: Instanţele de fond au acordat intimatului, fost notar comunal, despăgubiri în sumă de 30.000 lei, pentru că în mod abuziv a fost îndepărtat din funcţie. Din aceste despăgubiri 20.000 lei reprezintă daune materiale, iar 10.000 lei daune morale.

Prin motivul de casare se pretinde că despăgubirile pentru daunele morale au fost acordate intimatului cu violarea principiului din dreptul privat maghiar, care nu cunoaşte daune morale şi nu admite despăgubiri decât pentru paguba suferită de lipsa de folosinţă; potrivit legii contenciosului administrativ, daune morale nu se puteau acorda decât dacă recurenta ar fi cauzat intimatului o daună cu rea credinţă, ceea ce nu este în speţă, deoarece recurenta a suspendat pe intimat pe baza rechizitoriului.

ÎN DREPT: Din deciziunea atacată cu recurs rezultă că daunele morale au fost acordate în baza constatării că recurenta printr'un act abuziv de autoritate a suspendat pe intimat din funcţiune, aşa că în aceste condiţiuni bine şi legal Curtea de

fond a soluţionat din acest punct de vedere liti-
giul în baza legii contenciosului administrativ, iar
nu pe baza principiilor dreptului privat maghiar.

O jurisprudenţă constantă a interpretat dispo-
ziţiunile din legea contenciosului administrativ, —
care fiind o lege de unificare trebuie aplicată în
acelaşi mod pe întreg teritoriul ţării — în sensul
că, potrivit art. 6, partea dăunată printr'un act
abuziv de autoritate are drept atât la daune ma-
teriale cât şi la daune morale, aşa că soluţiunea
Curţii de fond este legală şi din acest punct de
vedere şi deci şi acest motiv de casare fiind şi el
nefundat, recursul urmează a fi respins.

(Cas. I. Dec. No. 1367 din 30 Noembrie 1936. Preşed-
inţia D-lui S. Tipei, consilier.)

230. PRIMAR. Fiind dată ordonanţa de ne-
urmărire împotriva unui primar, nu i-se poate
suspenda plata salariului, — conform art. 58 din
legea p. Statutul funcţionarilor publici, — fiindu-i
aplicabile dispoziţiunile art. 57 din această lege.

VIII. DREPT FISCAL

231. TIMBRARE. Impozitul proporţional se
percepe şi la acţiunile în contenciosul adminis-
trativ, — când, în afară de anularea actului
atacat ca ilegal, se solicită daune sau sume de
bani. Art. 5 § 2 leg. timbrului şi art. 54 alin
3 leg acceleră ii.

Potrivit art. 5 § 2 din legea timbrului, acţiu-
nile intentate conform legii contenciosului adminis-
trativ sunt supuse unui timbru rix de trei sute
lei, iar după dispoziţiunile § 1 din acelaş text
comb. cu art. 54 al. 3 din legea accelerării jude-
căţilor, sunt supuse impozitului proporţional de
0,60% acţiunile cari au de obiect valorificarea de
drepturi patrimoniale.

Din textele precitate rezultă, că impozitul
proporţional se percepe şi la acţiunile în conten-
cios administrativ, când în afară de anularea ac-
tului atacat ca ilegal, se solicită daune sau sume
de bani.

În speţă, recurentul nu putea fi obligat însă şi
la plata impozitului proporţional în afară de cel
fixat, deoarece după cum rezultă din concluzi-
unile puse în faţa Curţii de Apel şi-a redus acţi-
unea, renunţând la capătul de cerere privitor la
suma de bani cerută prin acţiune şi menţinân-
du-l numai pe acela relativ la anularea ca ilegal a
refuzului Ministerului de a-i recunoaşte dreptul
legal de salarizare.

Art. 58 din Statutul funcţionarilor publici vi-
zează pe acei funcţionari cari au fost deferiţi pen-
tru cercetări judecătoreşti de instrucţie şi împo-
triva cărora s'a deschis acţiune publică pe baza
ordonanţei judecătoreşti de instrucţie, iar func-
ţionarul astfel suspendat din serviciu nu are drept
la salariu pe acel timp — în caz de condamnare
— spre deosebire de suspendarea prevăzută de
art. 57 din statut, făcută numai în vederea cerce-
tărilor, fără a se fi deschis acţiune publică, iar
funcţionarul suspendat are dreptul la plata sala-
riului.

Intrucât în speţă, împotriva reclamantului pri-
mar, nu s'a deschis acţiune publică, dându-se or-
donanţă de neurmărire pentru afacerea pentru
care fusese trimis în cercetarea judelei instructor,
în acest caz situaţia lui fiind reglementată de art.
57 citat, care prevede plata de salariu pe tot tim-
pul suspendării, bine Curtea de Apel i-a admis ac-
ţiunea în acest sens aşa că şi motivul II. de casare
nefiind fondat, recursul urmează a se respinge.

(Cas. III. Dec. No. 2367 din 14 Dec. 1936. Preşed-
inţia D-lui C. Crăciunescu, consilier.)

Astfel fiind şi întrucât obiectul acţiunii modi-
ficat după cum s'a arătat mai sus, era anularea
unui act administrativ de autoritate şi nicidecum
plata unei sume de bani, Curtea de Apel numai
prin exces de putere şi violarea art. 5 § 2 şi art.
54 din legea accelerării a putut anula ca netim-
brată acţiunea reclamantului, considerând că o-
biectul său are caracter patrimonial, fiind supus
taxelor de timbru conform textelor precitate.

Că deci, motivele de casare fiind întemeiate,
recursul urmează a fi admis.

(Cas. III. Dec. No. 1925 din 6 Iulie 1936. Preşed-
inţia D-lui C. Romano, consilier.)

232. CONTRIBUŢIUNI DIRECTE. Prin legea
contabilităţii publice dispunându-se începerea
anului bugetar la 1 Aprilie a fiecărui an, —
nu s'a adus nici o modificare dispoziţiunilor legii
contribuţiunilor directe, în ce priveşte termenul
în care trebuiesc date declaraţiunile anuale de
impunere şi sancţiunea nerespectării acestor dis-
poziţiuni. Art. 86, 89 şi 105 din legea contrib.
directe.

ÎN FAPT: Prin deciziunea No. 12369 din 7
August 1935 a Administraţiei de constatare a im-
pozitelor directe Timiş-Torontal, comercianta
W. Z. a fost amendată cu suma de 10041 lei, în

temeiul art. 105 din legea contribuțiilor directe, pentru faptul că nu a dat declarațiunea la care era obligată conform disp. art. 86 și 89 din aceeași lege.

În contra acestei deciziuni de amendare, contravenienta declarând apel, Tribunalul prin sentința atacată cu recurs, admitând apelul, a anulat atât deciziunea de amendare cât și procesul verbal din 7 Iunie 1935 pe care acea deciziune este întemeiată, cu motivarea că, conform disp. legii contabilității publice, anul bugetar începe la 1 Aprilie a fiecărui an, — iar întrucât după cum se constată din dosarul de impunere cu No. 2172 al Administrației Financiare de constatarea impozitelor directe T., apelanta W. Z. a înaintat la 1 Aprilie 1935 cerere pentru ștergerea impozitului în urma abzicerii brevetului industrial, conchide, că procesul verbal de contravenție din 7 Iunie 1935 a fost dresat cu prematuritate și că deci, contravenția care i se impută apelantei nu subzistă.

Această soluțiune a nemulțumit Ministerul Finanțelor care prin Avocatura Statului, a înaintat recurs.

ÎN DREPT: Potrivit disp. art. 86 din legea contribuțiilor directe, contribuabilii sunt obligați a da declarațiunile anuale în vederea stabilirii impunerii lor de către organele fiscale, în termenul prevăzut de art. 89 și anume în cursul lunii Ianuarie a anului, până la finele acestei luni.

După cum reiese din actele dela dosar și cum constată și Tribunalul, contravenienta nu a înaintat în cursul lunii Ianuarie 1935, ci încă mai târziu, declarația de impunere pentru veniturile realizate din comerțul ce-l exercită, — prin această omisiune s'a făcut pasibilă de sancțiunea prevăzută de art. 105 pct. a) legea contribuțiilor directe și anume amenda egală cu un sfert din impozitul cuvenit.

Faptul începerii anului bugetar la 1 Aprilie, nu poate avea nici o înrăurire în prezenta cauză, deoarece prin legea contabilității nu s'a adus nici o modificare dispozițiilor legii contribuțiilor directe referitoare la termenele în cari trebuie date declarațiunile anuale de impunere și la sancționarea nerespectării acestei dispozițiuni legale.

Având în vedere că la desbaterea de astăzi, reprezentantul contravenientei a susținut că potrivit circulării Ministerului Finanțelor s'a prelungit termenul pentru înaintarea declarațiunilor de impunere și că contravenienta ar fi înaintat cererea de ștergerea impunerii înăuntrul termenului pre-

văzut pentru înaintarea declarațiunilor de impunere;

Că această apărare contravenienta o invocă pentru prima dată în recurs, ne fiind validată în fața instanței de apel și cum, potrivit normelor generale de procedură, în fața instanței de casare, nu pot fi discutate decât chestiunile cari au fost ridicate și au format obiect de discuție în fața instanței de apel;

Că de altfel menționata apărare a contravenientei este și neîntemeiată, deoarece prin al. II al art. 89 din legea contrib. se prevede prelungirea termenului de darea declarațiunilor anuale până la finele lunii Februarie, numai pentru marile întreprinderi comerciale și industriale, iar contravenienta pe lângă că nu poate fi considerată ca o mare întreprindere, dar n'a dat declarația nici până la finele lunii Februarie.

Astfel fiind, Curtea constată, că Tribunalul prin sentința recurată numai prin exces de putere și cu violarea art. 86, 89 și 105 din legea contribuțiilor directe a admis apelul contravenientei și că, deci, recursul fiscalului fiind întemeiat, această sentință a trebuit să fie casată și întrucât în prezenta cauză este vorba numai de aplicatiunea legii la fapte constante, Curtea, a statuat în fond și pentru motivele expuse mai sus a respins apelul contravenientei și a menținut în vigoare deciziunea de amendare.

(C. de Apel Timișoara S. III. Dec. No. 361/3/1937 din 1 Aprilie 1937. Președinte și redactor D-l P. V. Popescu, consilier.)

233. MONOPOLUL ALCOOLULUI. Local deschis peste ora legală de închidere. Contravenție. Art. 203 din lege.

ÎN FAPT: Prepusul contravenientului „Căminul Industriașilor“ a ținut localul deschis și a servit băuturi peste ora legală de închidere.

ÎN DREPT: În conformitate cu disp. art. 203 legea M. A. T., consumarea băuturilor spirtoase în debite — cum este și cel din speță, — nu este permisă la orașe peste ora 1 noaptea.

Deoarece instanța de fond suverană în aprecierea și cântărirea dovezilor, a reținut în fapt, că localul din chestiune a fost deschis peste această oră, și se și consumase înăuntrul băuturi spirtoase, indiferent sub ce condițiuni se consumau, contravențiunea subzistă și în consecință Tribunalul respingând apelul și confirmând actele de contravenție, a făcut în cauză o justă aplicațiune a textului menționat, nesăvârșind nici un exces de putere.

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul (C. de Apel Timișoara S. II. Dec. No. 3996/4/1936 din 25 Ianuarie 1937. Președinția D-lui I. Nic. Periețianu, președinte; redactor D-l Gh. Lambrino, consilier.)

234. MONOPOLUL ALCOOLULUI. *Numai acei producători sunt scutiți de brevet, cari vând cu ridicata produsele lor proprii, — nu și aceia cari fabrică băuturi din materii cumpărate dela alții și vând acele băuturi. Rațiune. (Art. 167, 213, 214 și 226 din legea dela 22 Aprilie 1932).*

IN FAPT: I. K. comerciant de vin, a fost amendat cu 10.000 Lei în temeiul art. 226 din legea Mon. Alcoolului și băuturilor spirtoase din 22 Aprilie 1932, fiindcă s'a constatat, că se ocupa cu vânzarea vinului, atât din produsul propriu, cât și fabricat din struguri cumpărați din comerț cu ridicata, fără de a poseda brevet, prin ce a contravenit art. 214 din legea M. A. T.

În urma apelului îndreptat de contravenient, în contra deciziei de amendare, Tribunalul C. prin sentința sa atacată cu recurs, admitându-i apelul la apărare de amendă.

Pentru a hotărî astfel, Tribunalul stabilește, că art. 214 din legea M. A. T. oprește pe cultivatorii de vii de a vinde fără brevet numai „băuturi cumpărate“ iar în speță contravenientul a cumpărat struguri și astfel acest fapt nu se poate considera ca un fapt ilicit.

ÎN DREPT: Având în vedere că însuși contravenientul a recunoscut, că se ocupă cu vânzarea vinului, cu ridicata, atât al său propriu, cât și a celui fabricat din materie cumpărată, fără a dispune de brevet.

Având în vedere că legea M. A. T., după ce în art. 167 stabilește norma generală, că vânzarea băuturilor spirtoase, să face numai în puterea unei autorizațiuni dată de Direcțiunea Mon. Alcoolului și taxelor de consumație prin liberarea unui brevet, în art. 213 din aceeași lege admite o excepțiune și anume că, cultivatorii de livezi, de pomi, de vii etc., nu sunt obligați a avea brevet pentru vânzarea cu ridicata a produselor lor, dacă se mărginesc a le desface la locul de producție.

Având în vedere că art. 214 prevede ca sancțiune, pierderea dreptului de a vinde produsele fără-brevet, față de acei cari vând și băuturi cumpărate, sau pe care le strâng dela alte persoane afară de cazul când acestea provin din drepturile lor de dijmă sau otăjniță.

Din compararea acestor texte de lege se des-

prinde clar, că legiuitorul a intenționat a scuti de brevet numai pe acei producători, cari își vând cu ridicata produsele lor proprii (art. 213) și nici de cum nu a înțeles favoriza pe acei, cari fabrică băuturi din materii cumpărate și le vând, exercitând astfel o activitate comercială.

Admițând teza contrară, s'ar putea întâmpla ca proprietarul unei vii neînsemnate, cumpărând cantități considerabile de struguri și vinificându-le, să pună în vânzare vin cu vagoanele, fără a dispune de o autorizație legală (brevet), eludând astfel spiritul legii și intențiunea legiuitorului.

Or, Tribunalul acceptând apărarea contravenientului și interpretând litera legii în sensul, că strugurii nu sunt băutură și că nu s'a comis nici un fapt ilicit, a făcut o greșită aplicare a legii și a violat art. 214 și 226 din legea M. A. T., deoarece contravenientul nu a vândut „produsul său propriu“, ci strugurii din speță formând „materie cumpărată dela alții“ care transformată, de fapt a fost vândută ca băutură.

În consecință, motivul de casare fiind bazat, recursul a trebuit să fie admis.

(C. de Apel Timișoara S. II. Dec. No. 4242/16/1936 din 7 Decembrie 1936. Președinția D-lui C. Solițescu, consilier; redactor D-l Dr. I. Fărcașcu, consilier.)

235. PAUPERTATE. *Cerere pentru ordonarea execuției. Probe legale de sărăcie. Scutirea de plata taxelor de timbru. Art. 23 din legea timbrului. Aplicațiune.*

IN FAPT: Pârâta, odată cu cererea pentru ordonarea execuției de indestulare, a cerut și acordarea dreptului de paupertate, în baza certificatului eliberat de primăria orașului O., sub No. 606 din 6 Martie 1936 și vizat de Administrația Financiară C.

Tribunalul a respins cererea de acordarea dreptului de paupertate solicitat, pe motiv că, pârâta nebeneficiind de scutirea de plata taxelor de timbru și procedură în procesul de divorț angajat între ea și soțul ei, și din care derivă dreptul ei la pensie alimentară provizorie, — nu este îndreptățită a cere această scutire în procedura pentru ordonarea execuției.

ÎN DREPT: Potrivit art. 23 din legea timbrului, când o persoană posedă probe legale de sărăcie, cererile în justiție și toate actele de procedură se fac scutite de plata taxelor de timbru.

Nu poate fi discutat faptul că noțiunea de „cerere în justiție“ cuprinde și cererea pentru ordonarea execuției, având și aceasta caracterul

unui act prin care partea tinde la realizarea unui drept al său cu concursul justiției.

Că deci, plecând dela acest principiu, evident că pârâta din speță, este îndrituită — principial — a cere scutirea de plata taxelor de timbru cuvenite pentru cererea de ordonarea execuțiunii și celelalte acte ulterioare în legătură cu ea, chiar dacă în procesul de fond n'a avut obținută scutirea de taxe fiscale.

Considerând însă, că pârâta — încă cu mult înainte de formularea cererii pentru ordonarea execuțiunii, — are stabilită o pensie alimentară provizorie pe toată durata procesului de divorț — intentat de către soțul ei, — în suma de 1.500 lei lunar, ceiace anual face 18.000 lei.

Având în vedere că, conform chitanțelor depuse de reclamant odată cu întâmpinarea sa, precum și azi în instanță, pârâta a și încasat efectiv sumele lunare adjudecate ei pe un timp anterior cererii de ordonarea execuțiunii, astfel că nu poate susține nici măcar, că această pensie ali-

mentară o are numai pe hârtie și că în realitate n'ar fi beneficiat de nimic.

Considerând că în conformitate cu disp. art. 23 din legea timbrului este persoană săracă, îndrituită a solicita scutirea de plata taxelor de timbru — persoana care nu posedă vr'o pensie alimentară mai mare de 12.000 lei anual.

Având în vedere că pârâta are o pensie alimentară de 18.000 lei anual, evident, ea nu îndeplinește condițiunile de sărăcie prevăzute de art. 23 mai sus citat și deci nu poate cere acordarea scutirii de plata taxelor de timbru.

Pentru aceste motive, Curtea, găsimd neîntemeiat apelul (recursul) pârâtei, l-a respins ca atare și, în consecință, a confirmat încheierea tribunalului.

(C. de Apel Timișoara S. I. Dec. No. 493/3/1937 din 20 Februarie 1937. Președinte și redactor D-l Emil Dimitrescu, președinte.)

IX. PENSII

236. CÂNTĂREȚII BISERICEȘTI. *Sunt funcționari eclesiastici și sunt pensionați la vârsta de 65 ani, conform art. 2 din legea g-rală de pensii dela 1925.*

Prin dispozițiunile art. 2 din legea generală de pensii, cu modificările din 19 și 20 Aprilie 1935, după ce se stabilește că vârsta de pensionare a personalului eclesiastic este de 65 ani, prin aliniatul următor se adaugă, facultatea pentru preoți și diaconi de a cere pensionarea la împlinirea vârstei de 65 ani, impunându-se însă obligațiunea de a fi scoși la pensie din oficiu pentru limită de vârstă la 70 ani împliniți.

Legiuitorul întrebându-l în textul citat, expresiunea generică de „funcționari eclesiastici”, de aci rezultă că, în această categorie s'a înțeles a se cuprinde, în afară de preoți și diaconi și personalul cântăreților bisericești (dascăli), deoarece această din urmă categorie de slujitori deși auxiliari ai bisericeii sunt supuși în ce privește îndatoririle lor canoanelor bisericești ca și clerul propriu zis (art. 35 din regulamentul pentru disciplina bisericească) și fac parte potrivit art. 32 din Statutul pentru organizarea bisericeii ortodoxe române, împreună cu preoții și diaconii din personalul parohiilor, deci și în spiritul acestei legi ei sunt considerați drept funcționari bisericești, adică funcționari eclesiastici, căci expresiunile sunt sinonime.

În sprijinul acestei concluziuni și anume că,

personalul cântăreților bisericești face parte din cel eclesiastic și trebuie a fi pensionat la împlinirea vârstei de 65 ani, urmează a se adăoga și un argument tras din aliniatul următor al art. 2 din legea generală de pensii.

În adevăr, prin modificarea adusă acestui text la 20 Aprilie 1935, adăogându-se obligațiunea pentru autoritate de a pune pe preoți și diaconi din oficiu în poziție de retragere pentru a-și aranja drepturile la pensie, atunci când împlinesc limita de vârstă de 70 ani, aceasta înseamnă că, legiuitorul a derogat dela principiul general în ce privește limita de vârstă a personalului eclesiastic numai în favoarea preoților și a diaconilor, iar în ce privește normele de pensionare a celuilalt personal ajutător eclesiastic, dispozițiunea nefiind desființată, concluziunea logică este că a rămas în vigoare, căci dacă, legiuitorul ar fi înțeles că din „personal eclesiastic” fac parte exclusiv numai preoții și diaconii (clerul propriu zis) și că, cântăreții bisericești ar fi excluși după cum neîntemeiat susține recurentul, ar fi trebuit ca odată cu majorarea limitei de vârstă a primilor, să suprima aliniatul cu privire la obligațiunea de pensionare la 65 ani a personalului eclesiastic, ceea ce însă nefăcând, urmează că el a înțeles a cuprinde în această noțiune, personalul eclesiastic ajutător, deci pe cântăreții bisericești, cari continuă astfel cum s'a arătat, să beneficieze de favoarea de a fi scoși la pensie din oficiu numai la împlinirea vârstei de 65 ani.

Este neîntemeiată susținerea recurentului care

pretinde, că limita de vârstă de pensionare pentru cântăreţii bisericeşti, este aceea de 60 ani fixată prin art. 22 din legea pentru statutul funcţionarilor publici, aplicabil în cauză, fiindcă legea organizării bisericii nu prevede altă vârstă.

În adevăr, art. 22 din legea pentru statutul funcţionarilor publici, în ce priveşte limita de vârstă, a fost modificat ulterior prin art. 2 al legii generale de pensii, care pentru funcţionarii eclesiastici fixează limita de vârstă de 65 ani.

Deşi art. 2 al. 3 din legea generală de pensii prevede că scoaterea la pensie din oficiu se va face obligator conform statutului funcţionarilor şi legilor speciale de organizare, această dispoziţiune nu se referă la vârsta funcţionarilor eclesiastici, prevăzută în acelaşi text în aliniatul precedent, căci ar însemna că în acelaşi articol aliniatele se exclud şi deci că primul ar fi inoperant, interpretare ce este inadmisibilă.

Astfel fiind, rămâne stabilit că limita până la care un cântăreţ bisericesc plătit din bugetul Statului şi cu reţineri pentru pensie, poate rămâne în funcţiune este aceea de 65 ani, şi întrucât în speţă este necontestat că intimatul în calitate de cântăreţ bisericesc, la data punerii sale în retragere nu împlinise încă vârsta de 65 ani, cu drept cuvânt şi fără a săvârşi vre-o violare de lege, eroare gravă de fapt sau nemotivare. Curtea de Apel a anulat ca ilegală deciziunea de îndepărtarea sa din serviciu motivată pe împlinirea limitei de vârstă de 60 ani.

Considerentul adiţional al Curţii de Apel, prin care stabileşte că intimatul deşi îndeplineşte funcţiunea de cântăreţ bisericesc, totuşi având în ierarhia bisericească gradul de diacon, poate fi pensionat şi la vârsta de 70 ani ca şi preoţii şi diaconii potrivit aliniatului adăugat la art. 2 prin legea dela 20 Aprilie 1935, deoarece vârsta de pensie este un atribut al gradului său de diacon, indiferent de funcţiunea din serviciul bisericii, nu are bază legală întrucât nu corespunde intenţiunii legiuitorului care prin dispoziţiunea arătată şi reproduşă mai sus, a vizat numai membrii clerului, pe preoţi şi diaconi cari sunt hirotonisiţi şi deţin în mod efectiv asemenea funcţiuni, deci numai această categorie urmează a beneficia de favoarea de a fi puşi în retragere la împlinirea vârstei de 70 ani, iar nu şi celălalt personal eclesiastic care având gradul de diacon, nu deţine această funcţie în mod efectiv.

Prin urmare, limita de vârstă de 70 ani prev. de legea dela 20 Aprilie 1935, nefiind un atribut al gradului de preot sau diacon, ci un atribut al funcţiunii însăşi şi întrucât, în speţă, este necon-

testat că, intimatul deţine în mod efectiv funcţiunea de cântăreţ bisericesc şi are numai gradul de diacon, dânsul nu poate avea dreptul de a fi pus în retragere la vârsta de 70 ani, ci numai la aceea de 65 ani — după cum s'a arătat mai sus.

Deşi acest considerent adiţional şi anume, că intimatul, poate fi scos la pensie şi la vârsta de 70 ani, este greşit, casarea deciziunei asupra acestui punct, ar fi inutilă, deoarece deciziunea se menţine pe considerentul tras din faptul că intimatul nu poate fi scos din oficiu la pensie înainte de a împlini 65 ani, vârstă pe care nu a împlinit-o, aşa încât dispozitivul deciziunei atacate de reînţegrare a intimatului, urmează a fi executat în cadrul celor mai sus arătate, şi ca atare recursul se respinge.

(Cas. III. Dec. No. 2128 din 25 Nov. 1936. Preşedinţia D-lui C. Macri, consilier.)

237. TIMP UTIL. Potrivit art. 4 şi 9 din legea generală de pensii, dreptul la pensie se naşte din momentul ce funcţionarul a împlinit un serviciu efectiv de 10 ani, astfel că sporurile de timp adause de lege la calculul pensiei pentru o anumită categorie de funcţionari, nu pot fi luate în consideraţie decât în ce priveşte aplicarea cuantumului cuvenit, iar nu pentru complexarea termenului de 10 ani.

Potrivit art. 4 şi 9 din legea generală de pensii, dreptul la pensie al unui funcţionar sau militar, dat fiind faptul că textul întrebuintează expresia „ani împliniţi“, adică ani efectivi serviţi, se naşte din momentul când a împlinit un serviciu efectiv de 10 ani, aşa că sporurile de timp admise de lege la calculul pensiei pentru o anumită categorie de funcţionari, nu pot fi luate în considerare decât numai în ce priveşte aplicarea cuantumului cuvenit, şi deci un funcţionar care numai cu adăugirea unui asemenea spor, însumează 10 ani, nu are dreptul la pensie.

Ori de câte ori legile de pensie prevăd termene minime, acestea trebuie să fie socotite pe ani compleţi, ani efectiv serviţi cu reţineri, căci după cum funcţionarii civili nu pot eşi în general la pensie înainte de a fi împlinit 57 ani tot aşa şi atunci când e vorba de termene minime de ani de serviciu, anii prestaţi într'un serviciu public trebuiesc să fie efectivi şi cu reţineri pentru pensie.

Aceste explicaţiuni au fost date şi de Ministerul de Finanţe Vintilă Brătianu, cu ocazia debaterilor parlamentare a legii din 1925, care a

declarat că prin minimul anilor prevăzut de lege, se înțelege numai anii de serviciu efectiv serviți în funcțiune.

Rățiunea pentru care se cere acest minimum de timp efectiv servit, este aceea că legile de pensii având un caracter mixt i anume urmărind protejirea funcționarilor cât și interesele Statului, urmează că pensiunea implică în sine cerința ca funcționarul să fi servit cu rețineri un timp minim în serviciul public, și ca atare, nu se poate acorda pensiunea decât funcționarilor cari au prestat un serviciu public cu rețineri pentru pensie, pentru un timp efectiv servit în folosul Statului.

X. DIVERSE

238. CIRCULAȚIA BUNURILOR. *Dispozițiunile legii pentru reglementarea circulației bunurilor dobândite prin legile de reformă agrară, se aplică deopotrivă înstrăinărilor voluntare ca și celor forțate. Potrivit dispozițiilor acestei legi, bunurile dobândite prin reformă agrară, nu pot fi înstrăinate decât către muncitori manuali de pământ sau absolvenți de școli de agricultură, dar în nici un caz înainte de a se fi achitat în întregime către Stat, prețul de improprietărire. Înstrăinările făcute fără respectarea acestor dispozițiuni, sunt nule de drept. Această nulitate fiind de ordine publică se poate invoca de ori care parte interesată, — inclusiv de Ministerul Public și de Ministerul Agriculturii, — înăuntrul termenului de prescripție de 5 ani.*

Din dispozițiunile legii pentru reglementarea circulației bunurilor dobândite prin legile de reforma agrară, în special din art. 5 alin. III din aceasta lege, rezultă în mod categoric, că acele dispozițiuni se aplică de o potrivă înstrăinărilor voluntare ca și celor forțate.

O distincțiune între aceste două feluri de înstrăinări nu numai că nu are nici o rațiune, dar ar avea de efect a anihila scopul urmărit de legiuitor, de a conserva pământurile dobândite prin legile de reformă agrară în mâinile celor calificați prin lege, pentru că nimic mai ușor de cât a se provoca o licitație și o adjudecare a unor asemenea bunuri, cari astfel ar putea fi dobândite de ori cine în disprețul legii.

Evident că, legiuitorul nu a putut să lase o astfel de posibilitate pentru zădărnicierea scopului ce urmărea.

Prin urmare, instanța de apel prin greșita interpretare și aplicare a dispozițiilor legii pentru reglementarea circ. bunurilor dobândite prin

Astfel fiind, și întrucât în speță este necontestat, că intimatul nu a servit cu rețineri minimum 10 ani efectiv împliniți, ci numai 9 ani și 3 luni, el nu îndeplinește condițiunile prevăzute de art. 4 și 9 citat pentru a avea dreptul la pensie, și nici nu poate pretinde a i-se completa acest minim cu timpul dublu de mobilizare, care se adaugă atunci, când funcționarul sau militarul a împlinit 10 ani de serviciu efectiv.

(Cas. III. Dec. No. 1894 din 13 Noemvrie 1936. Președinția D-lui Al. Peretz, consilier.)

legile de reformă agrară a putut decide, că această lege se aplică numai înstrăinărilor voluntare nu și celor forțate.

În al doilea rând, instanța de apel decide, că legea pentru reglem. circ. a fost abrogată prin legea pentru perceperea și urmă. veniturilor publice, care ocupându-se cu urmărirea și vânzarea prin licitație publică a imobilelor de ori ce natură nu impune nici o restricțiune adjudecatarilor.

Dar, legea pentru perceperea și urmă. având un caracter general, nu se ocupă și nici nu avea în vedere să se ocupe cu chestiunile cu caracter cu totul special, de care se ocupă legea pentru reglementarea circulației.

Între aceste două legi nu există nici un raport pentru ca să se poată spune că una a putut abroga pe cealaltă.

Prin urmare, legea pentru reglement. circ. având a se aplica și înstrăinărilor forțate, ea se va aplica și înstrăinărilor prin licitație, ținută în baza legii pentru percep. și urmă. venit. publice.

Așa dar și în această privință, instanța de apel a interpretat și aplicat greșit legea pentru percep. și urmă. veniturilor publice.

Astel fiind, legea pentru reglementarea circulației pământurilor dobândite prin reformă agrară își are completă aplicare în cauză.

Potrivit dispozițiilor acestei legi, bunurile dobândite prin reforma agrară nu pot fi înstrăinate de cât către muncitori manuali de pământ sau absolvenți de școli de agricultură și în nici un caz mai înainte de a se fi achitat în întregime către Stat prețul de improprietărire, iar conform dispozițiilor art. 6 din aceeași lege, înstrăinările făcute fără respectarea dispozițiilor de mai sus sunt nule de drept, iar nulitatea este de ordine publică și se poate cere de ori ce parte interesată, precum și de Ministerul public și de Ministerul de Agricultură.

În speță, instanța de apel constată prin sen-

tința sa, — atacată cu recurs, — că pârâta adjudecarea, prin licitație publică a unui bun dobândit conform legii pentru reforma agrară, nu este muncitoare manuală de pământ și nici absolventa a vre-unei școli de agricultură, iar pe alta parte constată, că prețul de improprietărire către Stat nu a fost achitat.

Or, în asemenea condițiuni, adjudecarea bunului asupra pârâtei s'a făcut fără respectarea dispozițiilor legii și prin urmare este nulă de drept.

O asemenea nulitate fiind de ordin public, ea se aplică independent dacă licitația și adjudecarea au rămas definitive sau nu, singura restricțiune pentru invocarea acestei nulități fiind numai prescripțiunea de 5 ani în acțiunea pentru constatarea nulității de plin drept.

Deci, acțiunea Ministerului agriculturii este în totul fondată și instanța de apel numai prin violarea disp. art. 1, 5 și 6 legea pentru reglement. circ. bunurilor obținute prin legile de reforma agrară a putut să o respingă, astfel recursul în casare fiind fondat a trebuit admis și în consecință sentința instanței de apel casată cu trimitere spre o nouă judecare, cu ținerea în seamă a considerentelor de mai sus.

(C. de Apel Timișoara S. II. Dec. No. 4639/49/1936 din 19 Ianuarie 1937. Președinte și redactor D-l I. Nic. Periețianu, președinte.)

239. COLONIZARE. *Trecerea lotului în proprietatea unui colonist, se face printr'un act de vânzare-cumpărare, încheiat între Statul repr. prin Oficiul Național de colonizare și colonist.*

În lipsa acestui act, colonistul nu poate pretinde că este turburat în stăpânirea lotului de către Stat prin depozitare, decât în condițiunile art. 50 din legea de colonizare.

Potrivit disp. art. 46 din legea asupra colonizării din 17 Iunie 1930, trecerea lotului în proprietatea unui colonist se face printr'un act de vânzare-cumpărare încheiat între colonist și Stat, reprezentat prin Oficiul Național de Colonizare.

Numai intrat în stăpânirea lotului pe baza unui astfel de contract, colonistul este în drept să pretindă a nu fi turburat în stăpânirea lotului de către Stat prin depozitare, decât în condițiuni-

le arătate de art. 50 din legea de colonizare, adică numai pe cale judecătorească și după procedura prevăzută la art. 130 din legea de reformă agrară a Vechiului Regat.

În speță, întrucât însuși reclamantul recunoaște, că n'a obținut act de vânzare-cumpărare asupra lotului menționat, Statul a avut toată latitudinea de a-l depozita, astfel că actul ad-tiv, de autoritate, identificat prin ord. No. 13.265 din 19/XI/1935, a fost dat fără violarea textelor de lege, la care s'a referit reclamantul, și ca urmare a trebuit să i se respingă, acțiunea, ca nefondată.

(C. de Apel Timișoara S. II. Dec. No. 1422/6/1936 din 23 Februarie 1937. Președinte și redactor D-l Sc. Constanlinescu, consilier.)

240. PĂȘUNI COMUNALE. *Administrarea lor se face de comunitate sub formă de asociație. Autoritatea comunală de ordin administrativ nu este îndreptățită de a administra pășunea comună.*

Potrivit art. 18 și 19 al legii pentru administrarea și exploatarea pășunilor din 1928, se consideră pășuni comunale în înțelesul acelei legi, terenurile care se stăpânesc cu caracter de bun obștesc de către locuitorii dintr'o comună, sau mai multe, spre a fi folosite în comun ca pășune, fânează, fără ca aceste terenuri să poată fi sustrate destinațiunii primite de bun comun afectat pășunii, în lipsa consimțământului unanim al coproprietarilor.

Conform art. 20 al aceleiași legi, administrarea acestor pășuni se face de comunitate sub formă de asociație, după normele prevăzute în articolele următoare, deci nu prin autoritatea comunală de ordin administrativ.

Astfel fiind, comuna, respectiv consiliul comunal, nefiind organul în drept a administra pășunea comună și cum dispozițiunile legii amintite se aplică și pășunelor aparținând numai unui grup de locuitori, cum este cazul în speță, comuna, respectiv consiliul comunal, n'a putut lua nici o dispozițiune valabilă, care să creeze o obligațiune și să poată da loc unei acțiuni în justiție.

(C. de Apel Timișoara S. I. Dec. No. 2208/15/1936 din 8 Decembrie 1936. Președinte și redactor D-l Emil Dimitrescu, președinte.)

Abonați
Revista Cercului Juridic Bănățean

DOCTRINĂ, INFORMAȚIUNI, RECENZII, ETC.

Gheorghe Ardelean (1837—1909), de D-l Dr. Ioan Doboșan	299
Transmisiunea imobilelor în legislația ardeleană (Este ordonanța 4420/918 în vigoare?), Sfârșit, de D-l Al. Alexandrescu	300
Circumstanțele atenuante în noul cod penal, de D-l Marin Pârvulescu	303
Despre circumstanțele atenuante în materie corecțională (Art. 157 pct. 2 lit. a, C. pen. Carol II), de D-l Dr. Anton Pașca	303
Comisiunea centrală a timbrului (Deciziile din 16 și 30 VI. 1936; 6, 14, 19 și 30 X. 1936; 3, 8 și 15 XII. 1936; 12 I. 1937; 9, 16 și 23 II. 1937; 18 și 23 III. 1937)	305

JURISPRUDENȚĂ ȘI SOLUȚIUNI JURISPRUDENȚIALE

A) Partea juridică

I. Drept civil	sp. 203—207
II. Procedură civilă	sp. 208—214
III. Drept comercial	sp. 215—216
IV. Drept penal și proc. penală	sp. 217—219
V. Carte funduară	sp. 220—221
VI. Legi speciale	sp. 222—226

B) Partea administrativă

VII. Drept administrativ	sp. 227—230
VIII. Drept fiscal	sp. 231—235
IX. Pensii	sp. 236—237
X. Diverse	sp. 238—240

INDEX ALFABETIC

	Pag.
Accelerare.	
sp. 208. — Probele neinvocate în prima zi de infățișare, nu pot fi admise decât dacă necesitatea lor reiese din debateri. Art. 10, 11, 14 și 38 din lege	309
Acțiune în contencios.	
sp. 227. — Acțiunea prin care se cere a se constata și stabili fața de Stat un drept la pensie este inadmisibilă în fața instanțelor de contencios administrativ, cari nu judecă decât acțiunile cari au de obiect anularea unor acte abuzive de autoritate	323
Acțiune în justiție.	
sp. 215. — (Vezi contract de transport)	316
Autoritate de lucru judecat.	
sp. 203. — Identitatea de persoane constă în identitatea calității juridice, nu a persoanelor fizice	307
Avocat.	
sp. 205. — Nu poate să devină achizitorul unor bunuri sau drepturi asupra cărora a fost consultat în calitate sa de avocat. Art. 100 din legea pt. org. corp. de avocați	307
Casare cu trimitere.	
sp. 209. — (Vezi Recurs)	310
sp. 211. — (Vezi Proces verbal)	310
sp. 212. — (Vezi Recurs în casare)	311
Cântăreți bisericești	
sp. 236. — Sunt funcționari eclesiastici și sunt pensionați la vârsta de 65 ani, conf. art. 2 din legea gen. de pensii din 1935	327
Cetățenie română.	
sp. 228. — Însciriere ulterioară în liste. Minoritatea nu este echivalentă cu absența dela domiciliu la data întocmirii listelor	323

	Pag.
Circulația bunurilor.	
sp. 238. — Dispozițiunile legii pt. reglementarea circulației bunurilor dobândite prin legile de reformă agrară se aplică deopotrivă înstrăinărilor voluntare ca și celor forțate. Potrivit disp. acestei legi, bunurile dobândite prin reforma agrară, nu pot fi înstrăinate decât către muncitori manuali de pământ sau absolvenți de școli de agricultură, dar în nici un caz înainte de a se fi achitat în întregime către Stat, prețul de improprietărire. Înstrăinările făcute fără respectarea acestor disp., sunt nule de drept. Această nulitate fiind de ordine publică se poate invoca de ori care parte interesată — inclusiv ministerul public și min. agriculturii — înăuntrul termenului de prescripție de 5 ani	329
Competență.	
sp. 210. — Acțiunea prin care se tinde la schimbarea statului civil al unei persoane nu poate fi considerată ca o cerere făcută în sensul art. 40 și 41 din legea actelor de stare civilă și ca atare, ea urmează a se introduce la instanța competență conf. procedurii de drept comun	310
Colonizare.	
sp. 239. — Trecerea lotului în proprietatea unui colonist, se face printr'un act de vânzare-cumpărare, încheiat între Statul repr. prin Oficiul Național de colonizare și colonist. În lipsa acestui act, colonistul nu poate prelinde că este turburat în slăpânirea lotului de către Stat prin depozitare, decât în condițiunile art. 50 din legea de colonizare	330
Concediu neacordat.	
sp. 222. — (Vezi Legea contractelor de muncă)	319

Conflict de competență.

- sp. 217. — Conf. art. 38 alin. 3 pr. pen., în caz de conflict de competență între un Tribunal și o judecătorie, competența se stabilește de Curtea de Apel respectivă — — — 317

Contract de transport.

- sp. 215. — Acțiunile izvorâte dintr-un contract de transport, — rezultat al acordului de voințe al părților contractante, — nu pot fi exercitate decât de persoanele care figurează în contract ca părți contractante, adică expeditorul și destinatarul. Aplicațiune în legătură cu transportul pe C. F. R. — — — 316

Contribuțiuni directe.

- sp. 232. — Prin legea contab. publice dispunându-se începerea anului bugetar la 1 IV. a fiecărui an, — nu s'a adus nici o modificare disp. legii contrib. directe, în ce privește termenul în care trebuiesc date declarațiunile anuale de impunere și sancțiunea nerespectării acestor dispozițiuni — — — 324

Ilegitimare.

- sp. 210. — (Vezi Competență) — — — — — 310

Infracțiune.

- sp. 219. — Săvârșită sub legea veche și neprevăzută de legea nouă, nu se pedepsește. Art. 2 C. pen. Carol II — — — — — 318

Ipotecă.

- sp. 220. — Inscripție ipotecară în dolari. Pentru admisibilitatea cererii de a fi transformată în lei, este necesar consimțământul embelor părți — — — — — 318

Legea contractelor de muncă.

- sp. 222. — Neacordarea concediului de odihnă de către patron. Dreptul salariatului la o indemnizație egală cu un singur salariu pe timpul concediului neacordat. Art. 49 și 50 din lege — — — — — 319

Lichidarea datoriilor.

- sp. 223. — Ce se înțelege prin proprietar aparent? Condiții pt. ca proprietarul aparent să beneficieze de dispozițiunile legii — — — 320
- sp. 224. — (Vezi Termen de grație) — — — — — 320
- sp. 225. — Cheltuielile de judecată născute după 18 XII. 1931, nu intră în conversiune — — — 321
- sp. 226. — Datoria cu litlu de restituire de zestre. Cerere de constatarea îndeplinirii condițiunilor art. 1 și 2 din legea lichidării datoriilor din partea debitorului, a sa personală și a datoriei; prin consecință cerere de reducerea datoriei la jumătate, conf. art. 3 și 4 din lege. Respingere — — — — — 321

Lichidatori.

- sp. 216. — Răspunderea lor pentru paguba cauzată prin faptul că au provocat sau executat o hotărâre adusă cu violarea legii sau a statutelor — — — — — 316

Monopolul Alcoolului.

- sp. 233. — Local deschis peste ora legală de închidere. Contravenție — — — — — 325
- sp. 234. — Numai acei producători sunt scutiți de brevet, cari vând cu ridicata produsele lor proprii, — nu și aceia cari fabrică băuturi din materii cumpărate dela alții și vând acele băuturi. Rațiune — — — — — 326

Notari comunali.

- sp. 229. — Indepărtarea abuzivă din serviciu. Daune materiale și morale. Admitere. Justificarea în drept a daunelor morale — — — 323

Paupertate.

- sp. 235. — Cerere pt. ordonarea executiei. Probe legale de sărăcie. Scutirea de plata taxelor de timbru. Art. 23 din legea timbrului — — — — — 326

Pășuni comunale.

- sp. 240. — Administrarea lor se face de comunitate sub formă de asociație. Autoritatea comunală de ordin ad-liv, nu este îndreptățită de a administra pășunea comunală — — — 330

Pensii.

- sp. 227. — (Vezi Acțiune în contencios) — — — 323
- sp. 236. — (Vezi Cântăreți bisericești) — — — 327
- sp. 237. — (Vezi Timp util) — — — — — 328

Porțiune legitimă.

- sp. 206. — Când se acordă în natură? Când se stabilește grevață cu dreptul de uzufruct vidual? Soluție — — — — — 308

Prenotare.

- sp. 221. — Este act de conservare, nu de urmărire — — — — — 319

Prescripție.

- sp. 204. — Termenul de prescripție al pretențiunilor de despăgubire rezultate din accidente de tramvai electric, este cel fixat de dreptul comun, iar nu cel prev. de art. 9 al legii XVIII: 1874 relativă la răspunderea Căilor Ferate. Rațiune — — — — — 307

Primar.

- sp. 230. — Fiind dată ordonanța de urmărire împotriva unui primar nu i-se poate suspenda plata salariului, — conf. art. 58 din leg. pt. Sl. funcț. publ., — fiindu-i aplicabile disp. art. 57 din această lege — — — 324

Probe.

- sp. 208. — (Vezi Accelerare) — — — — — 309
- sp. 209. — (Vezi Recurs) — — — — — 310

Proces verbal.

- sp. 211. — Nesemnarea unui proces verbal de desbatere, în care s'a consemnat mersul desbaterilor orale, înute înaintea unei instanțe, premergător pronunțării sentinței, constituie călcarea unei formalități esențiale pt. valabilitatea hotărârii — — — — — 310

Proprietar aparent.

sp. 223. — (Vezi Lichidarea datorilor) — — — 320

Răspândiri de știri neadevărate prin presă.

sp. 218. — Delict prev. de art. 24 pct. 7 al legii XIV: 1914, acum abrogată. N'are echivalent în C. p. Carol II și astfel el neexistând ca infracțiune, nu poate da naștere — în sensul art. 1 pr. pen. Carol II — nici acțiunii publice și nici celei civile — — — 317

Răspundere obiectivă.

sp. 204. — (Vezi Prescripție) — — — — 307

Recurs.

sp. 209. — Probele făcute la instanța a cărei decizie a fost casată, pot fi invocate cu succes la instanța de trimitere, ele sunt dobândite cauzei, deși decizia a fost casată — — — 310

sp. 213. — Recurs semnat numai de parte. Nelegalizarea semnăturii de un avocat sau de doi inerti. Anulare. Notă de D-l Dr. Teodor Diaconescu — — — — 312

Recurs în casare.

sp. 212. — Dacă Tribunalul judecând ca instanță de recurs, admitând recursul, poate casa cu trimitere? Notă de D-l Dr. Petru Budescu — — — — 311

Reforma agrară.

sp. 238. — (Vezi Circulația bunurilor) — — — 329

sp. 239. — (Vezi Colonizare) — — — — 330

Reînnoire.

sp. 214. — Instanța competentă și termenul pt. introducerea acestei acțiuni, în cazul când apelul îndreptat contra sentinței de bază a fost anulat ca netimbrat de către instanța superioară. Art. 566 și 567 pr. civ. — — — 315

Pag.

Religiune.

sp. 207. — Trecerea copiilor — minori sub 18 ani, — dela o religie la alta, nu este posibilă, decât prin trecerea unuia din părinți la alt cult, când copiii de sexul lui îl urmează, sau prin trecerea unuia din soți la religia celuilalt, când copiii sub 18 ani urmează religia comună a părinților lor. Art. 47 din legea cultelor — — — 309

Termen de grație.

sp. 224. — Cererile pt. acordarea termenului de grație, conf. art. 14 alin. 3 din legea lichidării datorilor din 7 IV. 1934, judecându-se în contradictoriu sunt de natură contencioasă și se soluționează în ședință publică, iar nu pe cale grațioasă în camera de consiliu, astfel că hotărârile date în această materie fiind sentințe iar nu judecătorești, sunt susceptibile de calea de atac a apelului iar nu a recursului — — — — 320

Timbrare.

sp. 231. — Impozitul proporțional se percepe și la acțiunile în contenciosul ad-liv când, în afară de anularea actului atacat ca ilegal, se solicită daune sau sume de bani — — — 324

Time util.

sp. 237. — Potrivit art. 4 și 9 din legea generală de pensii, dreptul la pensie se naște din momentul ce funcționarul a împlinit un serviciu efectiv de 10 ani, astfel că sporurile de timp adăugate de lege la calculul pensiei pt. o anumită categorie de funcționari, nu pot fi luate în considerație decât în ce privește aplicarea cuantumului cuvenit, iar nu pentru completarea termenului de 10 ani — — — — 328

Tramvai electric.

sp. 204. — (Vezi Prescripție) — — — — 307

Pag.

A v i z

La Biblioteca Cercului Juridic Bănățean, instalată în localul Baroului Avocaților Timișoara (Palatul Dicasterial, Etaj I. Camera No. 59), în fiecare zi de lucru între orele 11 jum.—12 a. m. (chiar și la altă oră dacă bibliotecarul cercului, D-l avocat Paul Plank Timișoara I., Str. Solderer 3 este anunțat), Domnii membri ai cercului pot consulta — în afară de cărțile bibliotecii și Revista cercului nostru juridic — următoarele reviste juridice apărute dela anul 1933 înainte: Pandectele Române, Revista de Drept Public, Pandectele Săptămânale, Presa Judiciară, Ardealul Juridic, Jurisprudența Curților de Apel din Ardeal, Curentul Juridic, Revista Penală, Repertoriu de Jurisprudență Administrativă, Legea, Justiția Dobrogei, Buletinul Juridic al Curții de Apel Oradea, Buletinul Conversiunii, Cronica Judiciară, Penitenciarul, Munca, Administrația Română, Monitorul Oficiilor de Stare Civilă, Starea Civilă, precum și Revista Institutului Social Banat-Crișana și Luceafărul.

Comitetul de Redacție

al

Revistei Cercului Juridic Bănățean

învită și pe această cale toate instanțele din circumscripția Curții de apel Timișoara, precum și pe membrii lor, să binevoiască a colabora la Revista Cercului, ale cărei coloane le stau deschise.

Singura rugămintă ce li se adresează este pedeoparte de a tria, cu maximum de scrupulozitate, hotărârile trimise spre publicare, pentru a ni-se cruța o muncă inutilă și pentru a putea asigura Revistei — prin serioasele, demnele și interesantele articole, note și spețe publicate — tot prestigiul de care are nevoie și la care toți juriștii ținutului sunt obligați să lucreze, iar pedealtă parte și pentru aceleași rațiuni, rugămintea ce le-o adresează este de a extrage din hotărârile d-lor, numai ceea ce intradevăr poate interesa, după modelul rezumatelor ce publicăm sub titlul: „Soluțiuni Jurisprudențiale“.

Această invitațiune se adresează, tot atât de stăruitor și colegilor de la celelalte instanțe din țară.

INDUSTRIA LÂNEI S. A.

Capital: 80.000.000 lei;

Fabrică de postav, torcătorii de Kammgarn și Streichgarn, tricotași și împletituri, fabrică de panglici. (Stofe moderne și ieftine pt. doamne și domni).

Sediul central: Timișoara II. Spl. Industria Lânei I. Telefon 141-145
Sucursale: București str. Franklin Bouillon (fost Gabroveni) 4.
Adresa telegrafică: ILSA Timișoara

Banca Românească S. A.

CAPITAL (31 XII. 1936) · 541,362,101;

Operațiuni bancare în țară și străinătate; Sediul central: București (Reg. Soc. banc. No. 45 din 29 Oct. 1934); Sucursale: Arad, Bacău, Bălți, Bazargic, Botoșani, Brăila, Brașov, Cernăuți, Cetea Albă, Chișinău, Cluj, Constanța, Craiova, Galați, Iași, Ismail, Oradia, Ploești, Satu Mare, Sibiu, Tg. Mureș, Timișoara, Tighina, Tulcea;

Adresa telegrafică: Românească

Vitrina Cărților de Drept

NOUA

LEGE ASUPRA CAMBIEI și BILETULUI LA ORDIN și LEGEA ASUPRA CECULUI

comentată și adnotată de

STELIAN IONESCU PAUL I. DEMETRESCU
avocat la Banca Națională Referent titular la Consiliul
Legislativ

I. L. GEORGESCU

Referent titular la Consiliul Legislativ

Edit. „Naționala Ciornei” S. A. R. București 1934. — Lei 350

Tratat de Drept Cambial

vol. I. și II.

de

E. CRISTOFOREANU

Doctor în drept dela Roma, avocat la
Banca Națională a României

Lei 280 + 320

Edit. „Curierul Judiciar 1936

Studii de Drept Procesual - Civil

vol. I. — 1935 —

de: Sabin Moldovan
Președ. Trib. Arad s. II.
Tip. „Diecezană”
Arad Lei 100

Codul de Procedură Penală Carol II-lea

CURTEA CU JURAȚI

Art. 349—438 pr. pen.

de V A S I L E M. D I M I T R I U

Consilier la Curtea de Apel Timișoara, Fonda-
torul revistei „Ardealul Juridic”.

Lei 250—

Ed. proprietatea autorului Timișoara, 1936]

A apărut:

Indreptarea legii penale

de

D-I V. M. Theodorescu
primul președinte al Trib.
Timiș-Torontal

Editura Tip. Românească

CODUL CONVERSIUNII

de

EUGEN PETIT

Consilier la Înalta Curte de Casație
cu o introducere de

C. XENI

Ministru secretar de stat

Edit. „Adevărul” S. A. București

Lei 260

CODUL PAȘAPOARTELOR

și
Poliției de Frontieră

MIGRAȚIUNI

CONTROLUL STRĂINILOR

cu Jurisprudențe, Trimiteri și Adnotări de:

Romulus Orezeanu Nic. V. Mândru

Prim-Președinte Trib. Arad

Jude-Președinte Trib. Arad

Tiparul Tipografiei Dieceane, Arad. — 1935.

Codul Legislației Silvice

Adnotat și comentat de
Const. Gr. Zotta și I.
Harnagea

Editura „Națională” R. Sărat,
Prețul 370 Lei

Recursul în Casație și Contenciosul Administrativ

(Comentariul Legilor Curții de Casație și
Contenciosul Administrativ)

după doctrina și jurisprudența română și streină de

C. HAMANGIU

Richard Hutschneker
avocat

și

George Iuliu
avocat

I. P. DOCAN

Studii de Drept Civil

Comparat

Premiat de Academia Română

500 pagini, Lei 280

Codul Civil Adnotat

7 volume — cu doctrina Franceză și Română și
jurisprudența dela 1868—1927

de

C. HAMANGIU și N. GEORGEAN

Operă premiată de Academia Română cu marele premiu
al Statului: „Gh. Asachi”

Edit. Libr. Alcaley & Co., București

Pandectele Alfabetice

repertoriu decenal de jurisprudență, doc-
trină și legislație al Pandectelor Române
pe anii 1922—1931 inclusiv

de RADU DIMIU judecător-pre-
ședinte la Trib. Ilfov

1 9 3 6

Lei 800—